

14(20)

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ≡

≡≡≡≡ ΝΕΟΛΑΙΑ

**ΜΗΝΙΑΙΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ
ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔ. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ**

≡≡≡≡ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ≡≡≡≡

ΑΠ' ΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ "ΣΑΛΟΝΙΚΙΩΤΙΚΗ ΠΑΡΕΑ,"

ΕΤΟΣ Β'   ≡   ΑΡΙΘ. 20
≡   15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1935   ≡

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ & ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠ' ΤΟΝ ΔΙΑΠΛΑΣΙΑΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ «ΣΑΛΟΝΙΚΙΩΤΙΚΗ ΠΑΡΕΑ»

ΕΤΟΣ Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'	15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1935	ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 14 (20)
Συνδρομαὶ Ἑσωτερικοῦ	ΟΔΟΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ 11 Β	Συνδρομαὶ Ἐξωτερικοῦ
Ἐτησία Δρ. 40	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Ἐτησία Frances Fr. 15
Ἐξάμηνος » 25	ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ	ΤΟ ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΧ. 4
Τρίμηνος » 15	ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	

ΑΠΟ ΤΙΣ "ΝΥΧΤΕΣ ΤΟΥ ΦΗΜΙΟΥ,,

20

Ἡ προσδοκία,
μία καὶ μὲ ζῆ.
θὰ σβύσῃ ἢ θεία ;
Κι' ἐγὼ μαζί.

21

— Ποῖος εἶσαι ; Πόθεν ἔρχεσαι ;
— Τὶ μὲ ρωτᾷς ; τί μοῦ ζητεῖς ;
Τὰ χέρια μου στὴν ἄρπα θὰ τὰ βάλω,
— Ποῖος εἶσαι ; — Ὁ Φήμιος εἶμαι, ὁ ποιητὴς
ἐρώτων, θεῶν, ἀνθρώπων. Τίποτ' ἄλλο.

22

— Στὰ πάντα σου εἶσαι νέος, καὶ εἶσαι ὠραῖος,
πατρίδα ποῖα νὰ δόξασες, ποιοὶ σὲ χαρήκαν λαοί ;
— Καὶ νέος καὶ ὠραῖος, γιὰτ' εἶμαι ἀρχαῖος·
ἂν οἱ ἀνθρώποι δὲ μ' ἔμαθαν, μὲ γνώρισιν οἱ θεοί.

23

— Φήμε, γερονᾶς, περονᾶς.
— Μοῦ γίνονται, μὲ ξαναζοῦνε
τῆς νεότητος μου ὅσα ὀνειράτα καὶ τῶν καιρῶν μου
[ὄσες λαχτάρες,
καὶ οἱ νύχτες ποῦ μὲ ξαγρυπνοῦν, κάποιοι ὕπνοι
[ποῦ μὲ ξεγελοῦνε,
γιὰ τὰ ὀρφικά μου δάχτυλα τετράχορδες κιθάρες.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Ο κ. ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Ο κ. υποδιοικητής περιοδεύει. Τό άμάξι τής υποδιοικήσεως με τόν άμαξιλάτη μπρός και τόν λακέ πίσω, μεγάλο μεγαλοπρέπεια τόν πηγαίνει στη πρωτεύουσα τής περιφέρειάς του. Για τó επίσημο τής μέρας ó κ. υποδιοικητής έβαλε τά καλύτερά του ρούχα, πήρε τó ήμίψηλό του, και κρέμασε στό πλευρό τó σπαθί τών τελετών... Πάνω στό γόνατά του κρατά έναν μεγάλο χαρτοφύλακα από πολύτιμο δέρμα και τόν κυττά με λύπη...

Ο κ. υποδιοικητής κυττά με λύπη τόν χαρτοφύλακα. Σκέπτεται πώς πρέπει σε λίγο να έκφωνήση λόγο στους κατοίκους τής περιφέρειάς του.

— Αξιότιμοι κι' αγαπητοί πολίται... Κι' έπαναλαμβάνει τó ίδιο πάνω από είκοσι φορές...

— Αξιότιμοι κι' αγαπητοί πολίται... Μά ή συνέχει δέν... τούρχειται στό μυαλό...

Η συνέχεια δέν τούρχειται στό μυαλό. Κάνει τόση ζέστη μέσ σ' αυτό τ' άμάξι... ώσπου φτάνει τó μάτι του, ó δρόμος απλώνεται γεμάτος σκόνη, κάτω άπ' τόν ήλιο.. Η άτμόσφαιρα καίγεται... Και στους θάμνους, πού βρίσκονται άπ' τις δυό πλευρές του δρόμου, τόν σκεπασμένο από άσπρη σκόνη, χιλιάδες τζιτζικια άπαντούν τónα στ' άλλο. Ξάφνου ó κ. υποδιοικητής τινάζεται. Κεί κάτω, στους πρόποδας ενός λόφου βλέπει ένα δασάκι από πράσινες βαλανιδιές

πού φαίνεται να τόν προσκαλεί...

— Έλάτε εδώ, κ. υποδιοικητά, θά μπορούσε να συντάξετε τó λόγο σας καλύτερα κάτω άπ' τά δέντρα μου.

Ο κύριος υποδιοικητής ξελογιάζεται. Πηδά άπ' τ' άμάξι του και λείι στους ανθρώπους του να τόν περιμένουν ώσότου γυρίσει γιατί θά συντάξη τó λόγο του μέσ στό δάσος με τις πράσινες βαλανιδιές...

Μές στό δασάκι με τις πράσινες βαλανιδιές κρύβονται πουλάκια, βιολέττες και

ρυάκια κάτω άπ' τó δροσερό γρασιδί. Όταν αντίκρυσαν τόν κύριο υποδιοικητή με τά ώραία του ρούχα και τόν χαρτοφύλακά του τά πουλάκια φοβήθηκαν και σταμάτησαν τó τραγοῦδι τους, τά ρυάκια δέν τόλμησαν να συνεχίσουν τó κελάρυσμά τους κι' οι βιολέττες κρύφτηκαν στη χλόη...

Όλος αυτός ó μικρόκοσμος δέν έχει ξαναϊδέι έναν κύριο υποδιοικητή κι' άναρωτιέται με χαμηλή φωνίτα πούδ να είναι ó επίσημος κύριος με τά ώραία ρούχα...

Έν τώ μεταξύ ó κύριος υποδιοικητής μαγεμμένος άπ' τή σιγαλιά και τή δροσιά του δάσους βγάξει τó σακάκι του, άκουμπά

τό ήμίψηλό του πάνω στό χορτάρι και κάθεται κατάχαμα, στη ρίζα μιάς βαλανιδιάς.

Έπειτα άνοίγει στό γόνατά του τόν χαρτοφύλακα και βγάξει μιά μεγάλη κόλλα...

— Θά είναι καλλιτέχνης — λείι ή ύπολαϊς.

— Όχι λείι ó πυρούλας, δέν είναι καλλιτέχνης μιά πού φορά τέτοια επίσημα ρούχα... θά είναι μάλλον πρίγκηπας.

— Ούτε καλλιτέχνης ούτε πρίγκηπας διακόπτει ένα γέρικο άηδόνη πού τραγουδούσε όλη τήν άνοιξη στους κήπους τής υποδιοικήσεως...

— Έξέρω εγώ, ποιός είναι. Είναι ένας υποδιοικητής...

Κι' όλο τó μικρό δασάκι έπαναλαμβάνει.

— Είναι ένας υποδιοικητής, είναι ένας υποδιοικητής...

— Τι φαλακρός πού είναι, παρατηρή ó κορυδαλλός.

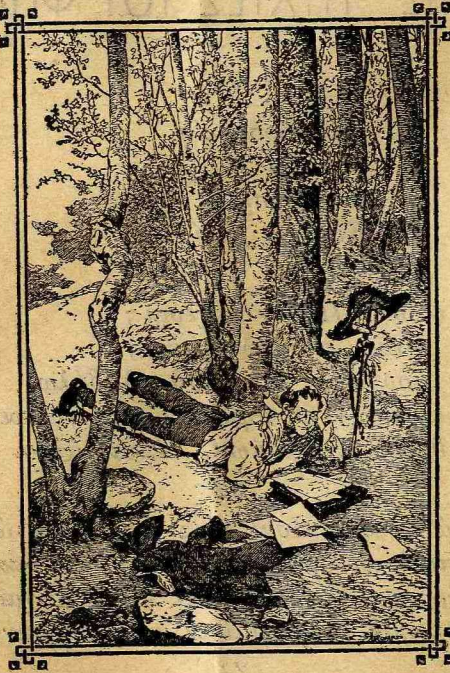
Οί βιολέττες ρωτοῦν:

— Μήν είναι κακός! ρωτοῦν οι βιολέττες

Τό γέρικο άηδόνη άπαντά:

— Καθόλου.

Και τά πουλιά άρχίζουν πάλι να κελάρδουν, τά ρυάκια να κελάρδουν κι' οι βιολέττες να ευωδιάζουν... σαν να μήν υπήρχε εκείνος ó κύριος... άδιάφορος, μέσα σ' αυτόν τόν χαριτωμένο θόρυβο ó κύριος

ΑΠ' ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΜΟΥ ΖΩΗΣ ΤΙΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΠΩΣ ΧΕΙΡΟΤΟΝΗΘΗΚΑ... ΗΘΟΠΙΟΣ

Έξερετε βέβαια όλοι, πώς τά παιδά άποστρέφονται έξαιρετικά τó μεσημεριάτικο ύπνο του καλοκαιριού.

Τό ίδιο συνέβαινε και σε μάς. Κείνες τις ώρες θυμώμαστε όσα παιχνίδια είχαμε από καρπό ξεχασμένα.

— Ένα μεσημέρι κατορθώσαμε να μαζευ-

υποδιοικητής με τó μολύβι στό χέρι, άρχίζει ν' άπαγγέλη μ' επίσημη φωνή...

— Αξιότιμοι κι' αγαπητοί πολίται...

— Αξιότιμοι κι' αγαπητοί πολίται... λείι ó κύριος υποδιοικητής με επίσημη φωνή.

Γέλιο τόν διακόπτουν. Γυρνά και βλέπει ένα μεγάλο πουλί πού τόν κυττά γελώντας, καθισμένο πάνω στό ήμίψηλό του...

Ο κ. υποδιοικητής σηκώνει μ' άδιαφορία τούς ώμους και δοκιμάζει να συνεχίση τó λόγο του... Μά τó πουλί τόν διακόπτει και τού φωνάζει:

— Μά γιατί;

— Πώς; Γιατί; λείι ó κύριος υποδιοικητής κοκκινίζοντας. Και διώχνοντας με μιά χειρονομία τ' άδιάντροπο πουλί, ξαναρχίζει:

— Αξιότιμοι κι' αγαπητοί πολίται...

— Αξιότιμοι κι' αγαπητοί πολίται... ξαναρχίζει ó κύριος υποδιοικητής.

Μά τήν στιγμή αυτή οι βιολέττες ύψωνοντας τούς λεπτούς τους μίσκους, πρós αυτόν, τού λέν γλυκά:

— Κύριε υποδιοικητά, προσέξτε τι ώραία ευωδιάζουμε!

Και τά ρυάκια άρχίζουν μιά θεικιά μουσική, κρυμμένα στό γρασιδί... Και μέσ στό κλαδιά πάνω του, τ' άηδόνη του τραγουδούν τά γλυκύτερα τραγοῦδια τους, κι' όλο τó δασάκι συνωμοτεί να τόν έμποδίσει να συνεχίση τó λόγο του...

Ο κύριος υποδιοικητής μεθυσμένος άπ' τις ευωδιές, μαγεμμένος άπ' τή μουσική, μάταια προσπαθεί νάντισταθῆ...

Άκουμπά τούς άγκώνες του στό χορτάρι, προφέρει δυό-τρεις φορές άκόμα...

— Αξιότιμοι κι' αγαπητοί πολίται...

Κι' έπειτα στέλνει τούς πολίτας στό διάολο...

Όταν έπειτα από μιά ώρα οι άνθρωποι τής υποδιοικήσεως, άνησυχώντας για τόν κύριό τους, μπήκαν στό δασάκι, είδαν κάτι πού τούς έκανε να... φρίξουν...

Ο κύριος υποδιοικητής ήταν εξαπλωμένος μπρούμιτα πάνω στη χλόη... Είχε βγάλει τó σακάκι του και... μασσουλίζοντας βιολέττες, ó κ. υποδιοικητής, έγραφε στίχους.

(Alphonse Daudet
Lettres mon Monlin)

Μετ. ΡΕΛΙΑΣ

τούμε καμμιά δεκαριά παιδιά στην αλή μας. Και, παρ' όλες τις συστάσεις τής μάς και τις άπειλές του θείου, δέν κατορθώσαμε να μείνουμε ήσυχοι παρά έλάχιστη ώρα.

Φοβισμένα από μιά κατσάδα του θείου καθώμαστε μαζεμένα στη μαρμαρένια σκάλα και σπάζαμε τó κεφάλι μας να βρούμε τó πού ήσυχο παιχνίδι πού μπορούσαμε να παίξουμε.

Έκει πού πονοκεφαλιάζαμε μούρθε ή έμπνευση:

— Παιδιά, είπα, ξέρετε τι να παίξουμε;

— Τι; άπάντησαν όλα μ' ένα στόμα.

— Να παίξουμε θέατρο.

Ψιθυρισμοί έπιδόκιμαστικοί άκούστηκαν.

— Ναί, ναί, λαμπρά, ώραία...

— Άλλά τι θά παίζαμε; Τι έργο;

— Η σοφία του μυαλού μου άποδείχτηκε άλλη μιά φορά.

Κείνες τις μέρες ήταν γεμάτο άπ' τόν Τρωικό πόλεμο, πού είχαμε στό άναγνωστικό μας.

— Να παίξουμε τόν Τρωικό πόλεμο.

Κι' έπειδή πολλοί από τούς φίλους μου δέν είχαν ιδέαν περι Τρωικού πολέμου κι' άλλο τόσο περι ώραίας Έλένης, προθυμοποιήθηκα να τούς διηγηθώ τήν ιστορία με δυό λόγια.

Η άπόφαση πάρθηκε. Τό έργο βρέθηκε. Και σαν... οικόδέσποινα πού ήμουν και είχα τά πρωτεία, δέν δίστασα να αυτοχειροτονηθώ πρωταγωνίστρια.

Κι' έρχισε ή μοιρασία τών ρόλων.

Ο Τάκης θά γινόταν Όδυσσεάς (Πώς καμάρωσε σαν άκουσε πώς θάταν βασιλιάς!)

Ο Πίπης θάταν ó Έκτορας.

Η ύποφαινομένη θά ήταν ή ώραία Έλένη.

Ο Λελές θά γινόταν Άχιλλέας (Βλέπεις; ταιριάζει και τόνόμά σου — Άχιλλεύς — Λελές!)

Ο Μίμης και ή Λιλικά θά ήταν οι... πολεμιστές.

Και τέλος ή Έλλη, ή Μαίρη, ó Κώστας και ó Μπέμπης οι θεαταί.

Η ύπόθεση, παραλλαγμένη λιγάκι ήταν ή έξης: Η άφεντιά μου, ως ώραία Έλένη, θά καθόμουν πάνω στό τείχη τής Τροίας και θά κοιτάζα προκλητικώτατα πρós τó μέρος του έχθρου σά να τούς λέω: «Έλάτε αν μπορείτε να με κλέψετε και σείς; Χαρά στό παλληκάρια!»

Κι' εκείνοι θά όρμούσαν στό φρούριο να μ' άρπάξουν ενά ό Πίπης (ó Έκτορας) θά έτρεχε κατεπάνω τους με ιά άκόντια (είχαμε μπόλικά ραβδιά στό πλουσταριό) πα-

ρασέρνοντας και τούς φανταστικούς στρατιώτες, όποτε θάρχιζε ή φοβερή μάχη.

Στό έργο λοιπόν. Κάτι τοϋβλα ποϋταν ριγμένα σέ μιá γωνιά στην πίσω αϋλή μεταφέρθηκαν στή σκάλα και στήθηκαν σέ 2-3 σκαλοπάτια έτσι ώστε νά φαίνεται σάν... τοίχος.

Η υποφαινόμενη, έτρεξα γρήγορα - γρήγορα στό δωμάτιο τής ύπηρεσίας, πήρα ένα παλιό σάλι τής μαμάς, ταντελένιο, και τό τύλιξα στό κεφάλι μου γιά πέπλο.

Τ'άγούρια πήραν άπ' ένα μακρύ ξύλο άπ' τό πλυσταριό δέσανε ένα κουρέλι στή μέση γιά ζώνη και περάσανε μέσα τά... σπαθιά.

Μερικές πέτρες τοποθετημένες λίγα βήματα πτό κάτω άπ' τή... σκηνή άποτελοϋσαν τά καθίσματα τών θεατών.

Όλα έτοιμα. Η κρίσημη στιγμή έφτασε. Άνεβαίνα με καμάρι βασιλίσσών και κάθουμε στό τρίτο σκαλοπάτι πίσω άπ' τό τείχος, άκουμπώ τόν άγκώνα τοϋ δεξιού μου χεριού στό γόνατο και τόνα μου δάχτυλο στό πηγούνι, σιάχνω τή σάρπα μου και ρίχνω ένα περιφρονητικό προκλητικό βλέμμα κάτω. Δίπλα μου έρχεται ό Πίπης ή Έκτορας. Πτό πίσω οί άλλοι είναι έτοιμοι γιά τή μάχη.

Και ή πράξη άρχίζει. Έρχεται ό Λελές (ό Άχιλλέας) και ξεφωνίζει κουνώντας άπειλητικά τό σπαθι του.

«Δόσε μας τήν ώραία Έλένη».

—Κόπιασε νά τήν πάρης, άπαντά ό Πίπης κατά τό... μολών λαβέ!...

—Τί; θαρρείς πώς δέν μπορώ; Μπρός παιδιά... ρίχτε τό φρούριο.

Η μάχη άρχίζει λυσσώδης.

Η ώραία Έλένη άπαθής παρακολουθεί τά... συμβαίοντα χωρίς νά υποπτεύεται τόν κίνδυνον έκ τών... άνωθεν, τούτέστιν άπό τό δωμάτιο ποϋ κοιμάται ό θεός.

Σέ μιá στιγμή βρίσκοντας πώς μακροσκήνισε πολύ ή μάχη, γυρνά και λέω στόν Λελέ. —άφήνοντας τό ήγεμονικό μου ύφος:

—Λελέ τώρα πρέπει έσύ νά κτυπήσης

τόν Πίπη και σύ Πίπη θά πέσης κάτω σκοτωμένος...

Δέν πρόφτασα νά τελειώσω.

—Τί; νά σκοτωθώ έγώ; Ά, όχι ποτέ...

Πήρα πάλι τό αϋταρχικό μου ύφος:

—Πίπη; Είπα !!..

—Δέν θέλωω νά... σκοτωθώ..., άρχισε νά φωνάζη.

—Λελέ, σέ διατάσσω... Σκότωσε τόν Πίπη άμέσως. Πίπη, πέσε γρήγορα κάτω.

Ο Λελές όρμά τάχα νά τόν σκοτώση.

Οί θεαταί χειροκροτοϋν κατενθουσιασμένοι. Ο Πίπης δέν έννοεί νά σκοτωθί, φωνάζει. Η ώραία Έλένη ξεχνώντας και μπάρμπα και μαμά, σηκώνεται και φωνάζει περισσότερο άπ' όλους. Φωνές, κακό, πανζουρλισμός. Οί θεαταί ένθουσιάζονται τόσο, ώστε όρμοϋν στή σκηνή και χώνονται κι' αϋτοί στό τσάκωμα.

—Δέν θέλωω φωνάζει ό ένας.

—Μαμά μου... ό άλλος.

—Πέσε κάτω... ό τρίτος.

—Ζήτωωω χειροκροτεί ό Μπέμπης.

Και πάνω στόν παροξυσμό τοϋ ένθουσιασμοϋ άνοίγει ή πόρτα τής σκάλας και— τι κεραυνός!— παρουσιάζεται ό θεός καταφουρκισμένος άγώσσα άπ' τό φόβο μου. Έκ πείρας, ήξερα τι άποτελέσματα είχε τό ζϋπνημα τοϋ θείου μου άπ' τις φωνές μας πάνω στό μεσημέρι.

Δοκιμάζω νά πηδήσω τό... φρούριο και τή σκάλα, αλλά με προλαβαίνει ό θεός, με τραβά άπ' τήν... βασιλική μου σάρπα και άρχίζει νά μοϋ τις βρέχει ήγεμονικάτα λέγοντάς με συγχρόνως: «Νά και τούτη, νά και κείνη, γιά νά μάθης νά μοϋ γίνεσαι ώραία Έλένη μεσημεριάτικα».

Κι' άφοϋ ξεθύμανε, άνέβηκε στό δωμάτιό του, αφήνοντάς με άνάμεσα στούς θεατάς και στούς ήθοποιούς μου, ποϋ με τριγύρισαν με συμπόνοια, γιά τό πάθημα τής ώραίας Έλένης, έλεεινή και άξιοδάκρυτος.

Κι' έτσι έκείνο τό μεσημέρι έληξε ή παράστασις... ένδοξα, άφοϋ χειροτονήθηκα κυριολεκτικώς και μεταφορικώς ήθοποιός.

ΞΕΠΕΣΜΕΝΗ ΛΑΙΔΗ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1935

ΗΝΩΜΕΝΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

“Ο ΠΑΠΥΡΟΣ”

ΜΑΡΙΝΕΛΗ, ΜΠΕΧΑΡ & ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΔΟΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ 26 — ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ο ΜΟΛΙΕΡΟΣ

Ο Μολιέρος ό μεγάλος Γάλλος συγγραφέας δέν ήταν φτωχό παιδι τοϋ λαοϋ, όπως ισχυρίζονται, μά γιυός ένός πλουσίου Παρισινοϋ έμπόρου ταπετσαρίας. Γεννήθηκε στό Παρίσι στις 15 Ιανουαρίου 1822. Άπό μικρό παιδι έμεινε πάντα βυθισμένο στις σκέψεις κι' άγαποϋσε τά ώραία και σπάνια πράγματα. Όταν έγινε 11 χρονών έχασε τή μητέρα του κι' άπό τότε ό παππούς του (ό πατέρας τής μητέρας του) ποϋ τόν άγαποϋσε πολύ, γιά νά τόν διασκεδάξη τόν έπηρεσε πολλές φορές μαζι και πήγαιναν στό θέατρο.

Ο πατέρας τοϋ Μολιέρου ήθελε νά τόν κάνει έμπορο και νά τοϋ κληροδοτήσει τό μαγαζί του, μά έκείνος ποϋ είχε άγαπήσει ύπερβολικά τό θέατρο, άφησε τό έμπόριο, έγινε ήθοποιός και έφτιασε δικό του θέατρο. Άπό τότε άρχισιν σκληρές και άδυσώπητες περιπέτειες γιά τόν Μολιέρο. Περιώδευε μέ τό θέατρο σ' όλη τή Γαλλία σχεδόν, σ' όλες τις πόλεις μικρές και μεγάλες κι' έκανε ό ίδιος τό θέατρο, τόν συγγραφέα, τόν κωμικόν τοϋ θέατρο, γράφοντας συγχρόνως και τ' άθαιατα άριστουργήματά του, ποϋ τάπαιζε έπειτα ό ίδιος χωρίς καν νά προσθαίνει νά κάνει πρόβες. Πολες φορές τόν φυλάκισαν γιατι δέν μποροϋσε νά πληρώση τά χρέη του ως θεατράρχης.

Μά όλες έκείνες οι περιπέτειες ήταν πεπρωμένο ν' άνταμειφθοϋν μιá μέρα. Όταν πια έγινε διάσημος και ως κωμικός και ως κωμωδιογράφος, ό βασιλιάς Λουδοβίκος 14ος ζήτησε νά τόν γνωρίση κι' άπ' τήν πρώτη στιγμή τόσο πολύ τόν συμπάθησε, ώστε τόν άνέλαβε ύπό τήν προστασίαν του. Και τόν προστάτευσε πραγματικά με άγάπη, με πάθος σ' όλη του τή ζωή, ακόμα και μετά τό θάνατό του.

Ο Μολιέρος ποϋ είχε συναναστραφεί όλες τις κοινωνικές τάξεις, ήξερε καλά τήν κοινωνία τής εποχής του κι' έπαιρνε τούς τύπους του άπ' τήν πραγματικότητα. Σατύριζε και γελοιοποιοϋσε τούς πάντας και τά πάντα, χωρίς νά σεβασθί κανέναν. Δύο μόνον απέφυγε νά πειράξη: τόν βασιλέα Λουδοβίκο 14 και τόν κληρο.

Κατέβηκε εις τά χαμηλότερα στρώματα τής κοινωνίας γιά νά βρίσκει τούς λαϊκούς τύπους του και ν' άποτυπώση τις φράσεις του και τούς τρόπους τής. Πολύ συχνά έμπαινε και καθόταν σέ ταβέρνες κι' ένώ οί άλλοι μιλοϋσαν και γλεντοϋσαν, αϋτός κρατοϋσε σημειώσεις κάτω άπ' τό μανδϋα του. Άλλοτε πάλι πήγαινε και ξεαπλωνόταν ώρες όλόκλη-

ρες στήν πολυθρόνα ένός λαϊκοϋ κουρέα — ποϋ γι' αϋτόν τόν λόγο έγινε διάσημος κι' αϋτός κι' ή πολυθρόνα του — και παρακολουθοϋσε προσεκτικά τούς διαφόρους τύπους πελατών ποϋ περνοϋσαν άπό κεί μέσα.

Ο Μολιέρος στά τελευταία χρόνια τής ζωής του ήταν σχεδόν διαρκώς άρρωστος. Η περίφημη κωμωδία του «ό κατά φαντασίαν άσθενής» είναι στήν πραγματικότητα μιá άληθινή τραγωδία, ποϋ συνέβη πραγματικά σ' έναν έτοιμοθάνατο, στό συγγραφέα και πρωταγωνιστή της. Όταν ό Μολιέρος έγραψε τήν κωμωδία αϋτή και διηϋθνε τις πρόβες τής ήταν ό ίδιος άρρωστος, και τό έργο αϋτό ήταν ή τελευταία άχτίδα τής μεγαλοφυίας του. Σ ήν τετάρτη παράσταση αϋτής τής κωμωδίας, ποϋ πρωταγωνιστοϋσε ό ίδιος, τόν έπιασε μιá σπασμωδική κρίσις, τήν όποία ό Μολιέρος γιά νά μη διακόψη τήν παράσταση και νά μη άνησυχήσει τό κοινό έκρυψε, γελώντας βιασμένα ως τό τέλος.

Μετά τήν παράσταση έκείνη φανέρωσε τήν αλήθεια στούς δικούς του και τόν μεταφέρανε σέ κακιά κατάσταση σπία του, όπου τή νύχτα πέθανε.

Π. Κ.

ΣΑΤΥΡΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΔΙΑΛΥΣΗ

Άπειλησαν διάλυση
και τάξαν προθεσμία.
Κι' όμως... έσεις αδιάλυτοι
θά μένειε ακόμα;
Είναι αλήθεια μιá πολύ
μεγάλη άπορία
και μένω έτσι έκπληκτος
και μ' άνοιχτό τό στόμα...

Δέν ξέρουν τι νά κάνουνε...
Δέν ξέρουν τι θά γίνει...
Τι φάρμακο θά δυνηθί
νά σά διαλύσει σ' ή στιγμή,
ώστε οϋτε... κόνις άπό σάς
στόν κόσμο νά μη μένει
νά ήσυχάσει — τόσο διά! —
ή δόλια τους ψυχή..

Τους συμπωνώ και φιλική
τούς δίνω συμβουλή:
Είν' άριστο διαλυτικό
τό... Νιτρικόν δξύ! Β.Π. ΩΚΕΑΝΟΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

«Όλοι μας λίγο-πολύ γνωρίζουμε τον Ξενοπούλο. Είτε σαν διηγηματογράφο είτε σαν μυθιστοριογράφο, είτε σαν δραματικό συγγραφέα, είτε σαν συντάκτη διδακτικών βιβλίων, είτε σαν χρονογράφο (πολύ σπάνια) είτε σαν Φαίδωνα στην «Διάπλαση» είτε σαν κριτικόθέατρο, βιβλιοκρισία είτε... είτε... σαν λόγιο, σαν σκηνοθέτη και τέλος σαν 'Ακαδημαϊκό. Είναι ο άνθρωπος που ή δράση του πλαταίνει και αγκαλιάζει όλες τις εκδηλώσεις της λογοτεχνίας μας. Ο λογοτέχνης που για μισό πάνω κάτω αιώνα γεμίζει με δημιουργική δράση την Νεοελληνική λογοτεχνία. 'Ακούραστος ο Ξενοπούλος απ' τα νειάτα του ως τα βαθεία γεράματά του γράφει. 'Η εργασία του είναι τόσο σέ δγκο (χωρίς να χάνει σέ ποιόν) που τρομάζει πολλούς. Πολλοί τον όνόμασαν άνθρωπο μηχανή. Αυτό όμως δεν τον μειώνει ως προς την αξίαν της εργασίας. Πραγματικά είναι ο πολυγραφώτερος απ' τους συγχρόνους μας συγγραφείς.

Πώς έπαρκει σέ τέτοια καταπληκτική παραγωγή ο Ξενοπούλος; 'Αν πραγματικά για να δώση κανείς καλό κάτι αξιο στή λογοτεχνία χρειάζεται να δώση απ' τον έαυτό του, άφου έκδηλωσε, έξωτερικουση ψυχικής ζωής, ψυχικού πλούτου είναι κάθε λογοτεχνικό έργο, είναι δυνατό ένας άνθρωπος διαρκείας να κρατεί ξέχειλη την ψυχή του και να παράγει με την ίδια πάντα έντατικότητα και αξία; 'Η πολυγραφία αυτή που απαιτεί καιρό - πολύ καιρό, δεν είναι δυνατό να άποξενώσει τον Ξενοπούλο απ' τους συγχρόνους του, να τον βγάλει έξω απ' την σύγχρονη κίνηση; Στο τέλος πολύ εύλογα γεννιέται τό έρώτημα: 'Ενας άνθρωπος που απ' τα 25 του χρόνια γράφει μόνο χωρίς να μπορεί, λόγω της άποσχολήσεως του, να άνανωθει να παρακολουθήσει την εξέλιξη των ιδεών, των ενδιαφέρων, των απαιτήσεων του κοινού είναι δυνατό να διαβάζεται ή γράφει για τον έαυτό του; Και όλη αυτή ή πολυγραφία προέρχεται από πραγματική αγάπη για την δημιουργική εργασία ή μήπως από άκράτητη φιλοδοξία, από γραφομανία ή από πρόθεση να καταπλύξη με τον δγκο για να σκεπάσει την κενότητα του περιεχομένου;

Στην τελευταία τούτη άπορία άς αφήσουμε τον ίδιο τον Ξενοπούλο ν' άπαντήσει:

«Στήν Ζάκυνθο, στόν τοίχο του σπιτιού μου, έξήγησε κάποτε σέ κάποιο δημοσιογράφο, είναι κολλημένη μία έπιγραφή «Nulla dies sine Cineas». Είναι τό έμβλημα μου. Δεί εργάζεσθαι έως ήμέρα έστι. Όμως εργάζομαι ακόμα και μετά τό βασιλεμα. Και κάποτε ως τις 4 τό πρωτ. Θα μέ ρωτήσετε: Γιατί γράφω τόσο πολύ; Μην τό άποδώσετε στο οικονομικό έλατήριο. Θάγραφα κι' αν ήμουν οικονομικώς ανεξάρτητος. Τι άλλο θα μπορούσα να κάνω; Είναι ή ήδονή μου και ή παρηγοριά μου. Γράφω και καπνίζω. Καπνίζω και γράφω. Και μ'άρεσει τό σπιτι. Μισώ κάθε μετακίνησι».

Στά άλλα έρωτήματα δίνει την άπάντηση τό έργο του που θα τό δούμε από κοντά. Ο Ξενοπούλος γεννήθηκε στήν Κων)πολη από πατέρα Ζακυνθινό και μητέρα πολιτισσα. 'Ανατράφηκε και μεγάλωσε όμως στή Ζάκυνθο όπου τέλειωσε τό γυμνάσιο. Στήν 'Αθήνα πήγε ως φοιτητής.

Παρουσιάστηκε για πρώτη φορά ως μυθιστοριογράφος σέ ήλικία 28 χρονών. Από την πρώτη του έμφάνιση έδειξε δείγματα της μελλοντικής του εξέλιξης και της αξίας του. Πριν απ' αυτό στο 'Ελληνικό μυθιστόρημα κυριαρχούσε πέρα ως πέρα ή ήθογραφία. Τα ήθογραφήματα αυτά είτε διηγήματα είτε μυθιστορήματα (μεγάλα διηγήματα) είναι βαρεία, δυσκίνητα, γεμάτα μεγάλες και δύσκαμπτες περιγραφές, φορτωμένα έγκυκλοπαιδική σοφία, ρητορία, ρωμαντισμό. 'Αρχίζουν από τον Καλλιγά, τον Βιζυηνό, τον Κονδυλάκη, τον Παπαδιαμάντη, τον Καρκαβίτσα, τον Θεοτόκη και φτάνουν ως τό Χατζόπουλο. Τα περισσότερα είναι άγροτικά ήθογραφικά διηγήματα με πολλά ρωμαντικά στοιχεία. Με τον Ξενοπούλο προχωρεί σιγά-σιγά απ' τό άγροτικό στο έπαρχιακό στο πρωτευουσιάνικο, στο μικροαστικό, στο αστικό και τέλος στο κοινωνικό.

Ο 'Εφταλιώτης με μία κριτική της εποχής εκείνης κρίνοντας τή «Μαργαρίτα Στέφα» γράφει σχετικά με την έντύπωση που έκαμε στήν εμφάνισή του ο Ξενοπούλος.

«Τι διαφορά από τούτες τις ήθογραφίες ως τις ρωμαντικές εκείνες ιστορίες που μας έγραφαν άλλοτε, και τι χάρη να τό συλλογίζεσαι πως χώρα δεν είναι στόν κόσμο να δείχνη τόσες διαφορές από νησί

σε νησί, από πόλη σέ πόλη, από χωριό σέ χωριό καθώς ή 'Ελληνική. 'Απέραντο στάδιο νιά τους άληθινούς μας Καλλιτέχνες. Την καλή αρχή μας την έκανε ο Ξενοπούλος. Και την έκανε και ο Καρκαβίτσας (με την Λυγερή). Σ' αυτούς τους δυό άπλώνουμε τά χέρια και τους χαιρετούμε που μας γλύτωσαν απ' τό ρωμαντζο τό Φράγκικο».

'Απ' την αρχή απέκτησε μεγάλη φήμη ο Ξενοπούλος. Και δεν περιορίζεται ή παραγωγή του μόνο στο μυθιστόρημα. 'Η παραγωγή του απ' την αρχή είναι έξαιρετικά άφθονη και ποικίλη. 'Ασχολήθηκε και με τό θέατρο. 'Ως σήμερα τά θεατρικά του έργα περνούν τά 35.

Μέσα σ' αυτά αντιπροσωπεύονται όλα τά είδη της «κομεντι» (δραματική κωμωδία, ιστορικό δράμα, ήθογραφικό δράμα, έλαφρά κωμωδία) ακόμα δε καθ' αυτό δράματα, φάρσες και μιά όπερέττα. Τα περισσότερα όμως απ' αυτά είναι διασκευασμένα από τά διηγήματα και μυθιστορήματα.

Τά έργα του Ξενοπούλου μπορούμε να τά κατατάξωμε σέ τρεις κατηγορίες. Οι έξις:

α) Σέ κείνα που συνδέονται με την Ζάκυνθο. β) Σέ κείνα που είναι μελέτες χαρακτηριστων κοριτσιών και γ) στα υπόλοιπα μεταξύ των οποίων αρκετά είναι κοινωνικά (κοινωνικά όμως χωρίς καμμία θέση).

Στά έργα της πρώτης κατηγορίας, τό Μυστικό της Κοντέσσας Βαλέραινας, τό Ζευγάριμα, ή Ραχήλ, τό Ψυχοσάββατο κ. τ. λ. ο συγγραφέας ζωγραφίζει με μεγάλη άκρίβεια, δύναμη και χάρη τον τρόπο που σκέπτονται και που μιλούν, τά ήθη, τους χαρακτήρες, ακόμα και τις πιο μικρές λεπτομέρειες της Ζακυνθινής Ζωής.

'Η β' κατηγορία (Φωτεινή Σάντρη, Στέλλα Βιολάντη, Τρίμορφη γυναίκα, ο Πειρασμός κ. τ. λ.) είναι ή κατηγορία των ήρωιδων. Οι ήρωίδες του Ξ. είναι γυναίκες με σάρκα και όστα. Είναι νέες από δεκαπέντε χρονών ως είκοσι. Είναι άληθινές. 'Εχουν τά κοινά χαρακτηριστικά που διακρίνουν τη νεότητα, δηλαδή τό αυθόρμητο, την δραστηρότητα των έντυπώσεων τό άδιάλλακτον στερή άντιλήψεις. 'Η κάθε μιά έχει την ιδιαίτερή της ζωή.

Γιατί ο Ξ. δεν περιορίζεται μόνο στα κορίτσια του κόσμου. Δεν πέρνει τις ήρωίδες του από μία μόνο κοινωνική τάξη. Κατεβαίνει και στήν μικροαστή, στήν εργατικά και ακόμη στήν υπηρέτρια.

Τά γυναίκαία αυτά πορτραίτα που αποτελούν την παρθενική, να πούμε, πινακοθήκη είναι πάνω από δώδεκα.

'Απ' όλα όμως τά περισσότερο μελετημένα σύμφωνα με την κοινή έπιδοκιμασία είναι ή «Φωτεινή Σάντρη» και «Στέλλα Βιολάντη». Και τά δυό έχουν για φόντο την αυτοκτονία μιας κόρης απ' αγάπη, κα-

τά τά άλλα είναι πολύ διαφορετικά. Το ένα εξελίσσεται μέσα σ' ένα τρυφερό οικογενειακό περιβάλλον, ενώ τ' άλλο σέ μιά άτμόσφαιρα έπαρχιακής τραγωδίας.

Δεν είναι περιττή νομίζω μιά άνάλυση ενός παρθενικού τύπου του Ξενοπούλου και άς είναι της «Στέλλας Βιολάντη».

Στά έργα του Ξενοπούλου με τον τίτλο αυτό θα βρούμε ένα διήγημα κι' μιά κομεντι. 'Η δεύτερη βγήκε απ' τό πρώτο, όπως πολύ συχνά συμβαίνει στόν Ξ.

'Η ήρωίδα του έργου ή «Στέλλα» είναι ή κόρη του Παναγή Βιολάντη, ενός Ζακυνθίνου έμπορα πλούσιου, με καλό όνομα και με υπόληψη. Είναι όμως άνθρωπος που δεν μπορεί να δει πιο πέρα απ' τον έαυτό του και τό εμπόριό του. Ο έγωισμός του του καρφώνει κάποιο άλλο αίσθημα. Σκέφτεται μόνο πως να φαίνεται καλός και τίμιος οικογενειάρχης και όλα τά κάνει μόνο για να φαίνεται στο κόσμο και να επιδεικνύεται. Τέλειος τύπος έπαρχιώτη πλούσιου και φαντασμένου.

'Η κόρη του αγαπά έναν νέον Τηλεγραφητή από καλή οικογένεια, αλλά ξεπεσμένη τό Χρηστάκη Δαμάνο. Την αγαπά κι' αυτός; Ο συγγραφέας αφήνει να φανεί πως τον τραβά περισσότερο ή προίκα. 'Η Στέλλα όμως τον αγαπά και στο γράμμα της που του άπαντά σέ κάποιο δικό του του λέγει πως είναι δική του. Ο Ζαμάνος την ζητά απ' τό πατέρα της αυτός άρνείται. Κι' από δω αρχίζει ή τραγωδία της κόρης.

Ο πατέρας υποψιάζεται την ένοχη της Στέλλας και γίνεται έξω φρενών. Και τον Ζαμάνο μεν άπειλεί, τη Στέλλα όμως για τιμωρία της την φυλακίζει στή σοφίτα του σπιτιού του ως που να ζητηθή συννώμη για τό σφάλμα της και δε δεχτεί να παντρευτή άλλον. Αυτή όμως δεν παραδέχεται ότι αυτό που έκαμε είναι σφάλμα και έπιμένει ν' αγαπά τον Ζαμάνο άψηφώντας τά βασανιστήρια που την υποβάλλουν οι γονείς της τυφλωμένοι απ' τις προλήψεις. Φυλακισμένη στή σοφίτα και βασανιζόμενη απ' τον πατέρα της και τον άεερό της εξαντλείται σιγά-σιγά. «Λυώνει απ' αγάπη καθώς τό καιρι τό καλοκαιρι χωρίς να καίγεται». 'Αν όμως τό σωμα της υποκύπτει στα βάσανα και στή λύπη ή καρδιά της δεν υποχωρεί. Δεν βάζει καν με τό νού της να υποχωρήσει μπρος στή βία του πατέρα της αν και νωρίζει πως αυτή ή έπιμονή της θα την οδηγήνη στόν τάφο. Δεν τη μέλλει αν θα πεθάνει. Της φτάνει πως άγαπά. 'Ενώ όμως αυτή βασανίζεται στή φυλακή της ο Ζαμάνος την ξεχνά με μιάν άλλη. Ο πατέρας της μόλις τό μαθαίνει τρέχει να της τό άναγγείλει και να την μεμφθεί για κείνον που αγαπά και που γιαυτό έμελλε να κατεβή στόν τάφο «άνθος πάνω στόν άνθό του».

Βέδης (Γρ. Α ν.) (Άκολουθεί)

ΜΑΥΡΗ ΜΑΣΚΑ

Ἡ συμμορία τῆς «Μαύρης Μάσκας» πρόκειται νὰ συνεδριάσῃ. Ὁ πρόεδρος ἔχει νὰ κάνῃ σοβαρὰς ἀνακοινώσεις. Ἔτσι στὸ ὑπόγειο τοῦ σπιτιοῦ, τὰ μέλη περιμένουν τὸν ἀρχηγό. Τὰ μικρὰ φοροῦνε ὅτι μαρὸ τοῦ ἐπέσε στὰ χέρια. Ἀπὸ τὸ καταστατικὸ δὲν ἐξαιροῦνται τὰ ντόμινα τοῦ χοροῦ. Ἔτσι κανεὶς δὲν πρέπει νὰ πορήσῃ στὴ θεὰ διὸ εἰρηνικῶν καπουσιῶν, κ' εἶδος πιερόττου. Κι' ἀκόμη μιὰς λεπτεπίλεπτης κυριοῦλας—γκαστερὶνα θὰ εἶναι αὐτή...— μὲ γυαλιστερὰς ποῦλιες στὸ φόρεμά της. Ἀπαραίτητη ὅμως εἶναι ἡ μαύρη μάσκα. Ἐνα πανὶ μαρὸ, μὲ δυὸ τριπλες κομμένες—χωρὶς κλιτεχνικὰς ἀπαιτήσεις—γιὰ τὰ μάτια.

Τὸ ὑπόγειο εἶναι μισοσκοτεινόν. Καταβάνουν τὰ μικρὰ, μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια καὶ μὲ τέτοια σοβαρότητα ποὺ θὰ τὴν ζήλων καὶ οἱ πεῖδ ἐκλεκτοί... λωποδῆτες. Κάθονται στὰ σκομινιά, καὶ ἔχουν τὰ μάτια σιηλωμένα στὴν ἔδρα τοῦ ἀρχηγοῦ. Εἶναι ἕνα σκαμνὶ ντυμένο μὲ μαῦρον πανί. Σαφνικὰ μιὰ σιωπὴ ξαπλώνεται τινύχου.

Τσίφ! Τσάφ! δυὸ τρία φώσφορα καίγονται, καὶ τὰ μέλη παρακολουθοῦν τὸ σπιθοβόημά τους μὲ θρησκευτικὴ κατίνυξι.

Πίσω ἀπὸ τὸ σκαμνὶ ξεπετάγεται ὁ Παντελής, ὁ ἀρχηγός, καὶ ἀνεβαίνει ἀπάνου, ἀρειμάνιος καὶ ἀσφαλῶς βλοσυρὸς κάτου ἀπὸ τὴ βλουδινὴ ἐκλεκτὴ μάσκα του. Ὅλοι χαιρετᾶνε μὲ τὸ ἀριστοῦ χέρι ὑψωμένο. Ὁ ἀρχηγὸς παίρνει τὸ λόγο:

«Φίλοι μου».

Δὲ λέει «φίλοι μου» τὸ βιβλίον, διακόπτει ἕνας συμμορίτης.

Θόρυβος, ἀλοομιμασία. Ὁ ἀρχηγὸς μὲν ὅσον κεραινωμένος.

—Μὰ αὐτὸ εἶναι θράσος! ἔξω φωνάζει ξαναβρίσκοντας τὴ μιλιὰ του.

Ὁρμᾶνε ὅλοι, καὶ σὲ λίγο ὁ Νίκος, ὁ μικρὸς ἔνοχος, πετιέται κακῶς κακῶς ἔξω. Ὅταν ἡ τάξις ἀπεκατεστάθη, ὁ ἀρχηγὸς ξαναρχίζει. Ληστεύει γραφεῖα ἀστυνομικῶν, μπομπαρδίζει τῆ... Νέα Ὑόρκη,

ληστεύει ὅλες τὶς τράπεζες, μοιράζει μὲ γενναιοδωρία στοὺς συμμορίτες βασιλεία καὶ φέουδα καὶ γενικὰ λέει ὅτι διάβασε ἀπὸ κάποιο ληστερικὸ βιβλίον, κρυφά, ποὺ τὸ βρῆκε ποιὸς ξέροι ποῦ. Ἀλλαλαγοὶ χαρᾶς κάνουν τὸν ἐπίλογο. Ἀνάβουν ἄλλα δυὸ φώσφορα καὶ ὁ ἀρχηγὸς σηκώνεται γιὰ νὰ κατέβῃ. Μὰ, ἀπρόσεκτος γλυστράει, καί... φιλεῖ τὰ πόδια τῶν ὑποτιλῶν του. Ταραχὴ! Μὴν πάθει τίποτα, καὶ τότε... ἀντίο βασιλεία καὶ θησαυροί. Ἡ Μαρία προθυμοποιεῖται νὰ φέρῃ μπαμπάκι καὶ οἰνόπνευμα. Ὅχι γιὰ τὰ βασιλεία, ἀλλὰ γιὰ νὰ καταφέρει τὸν ἐξάδελφό της νὰ τῆς δώσει μιὰ μικρὴ πορσελάνενα Ὀλλανδέζα ποὺ αὐτὸς τῆς τὴ δίνει ὅλο «αὔριο». Μὰ ξαναγουρρίζει στὴν παρῆ μὲ φωνὴς ποὺ κάνουν τὸν ἀρχηγὸ νὰ σινέρθῃ. Κεραυνός! Ἡ πόρτα εἶναι κλειδωμένη. Καὶ τώρα; τί θὰ κάνουν; Βλέπουν μὲ φρίκη τὴν πραγματικότητα, ποὺ εἶναι ἀρχετᾶ... σκοτεινὴ! Γιατὶ ἔχει βραδυάσει. Οἱ θόλοι τῶν ὑπογειῶν μαῦροι! Πίσσα! Μαζεύονται σιγὰ σιγὰ ὅλα μαζί, ἐνῶ οἱ καρδιές τους χτυπᾶνε δυνατὰ.

—Κύτταξε, μορσεῖ ἀπὸ κεῖ νὰ βγῆ βουκόλακας... λέει ἡ Τσαντοῦλα τὴν Ἐλένη.

Κροῦτος ἰδρωτὸ στο ἀκροατήριον, καὶ πνιγμένοι λυγμοί. Ὁ ἀρχηγὸς ἔχει κάνει τὰ μάτια του γαρίδες. Τὰ σαγόνια του χοροῦν ἀόξ-τροτό.

—Ἐέρει, λέει ἡ Γιουλία, ὁ Νίκος μᾶς κλειδῶσε γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ...

Γενικὴ ἀγανάκτησις... ὑπὸ ἐχεμύθειαν.

—Ὁ φόβος τῶν στοιχειῶν βλέπετε— Τρομοῦλα... Σιγὰ μὴν φωνάζετε λέει ἡ Τσαντοῦλα. θὰ βγοῦνε...

Καὶ περιμένουν τὸν σωτήρα μὲ τὴν ψυχή στὸ στόμα...

Ἐπειτα ἀπὸ δυὸ ὥρες, ὅταν ὁ Κορ Νίκος γύρισε ἀπὸ τὸν περίπατο, ἐδέησε νὰ θυμηθῇ τὰ μικρὰ. Ἔστειλε ν' ἀνοίξουν. Βρῆκαν ἕνα κολάδι τρομαγμένα πρόβατα... Μερικὰ εἶχαν ἀποκοιμηθῇ. Τ' ἄλλα ἦσαν κίτρινα, πεῖδ κίτρινα στὰ μαῦρα φορέματά τους...

ΚΑΙ ΛΙΓΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ ΤΟ ΧΕΛΙΔΟΝΙ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Στὴ Στενήμαχο διηγοῦνται τὴν ἀκόλουθη ὥραία παράδοσι γιὰ τὸ χελιδόνι.

«Μιὰ φορὰ ζοῦσε ἕνα παλληκάρι π' ἄγαποῦσε μιὰ κοπέλα πολὺ ὡμορφη. Ἡ κοπέλα ὅμως δὲν τοῦδινε καμμιά σημασία καὶ τοῦ φαινόταν σκληρὰ. Ὡς τὸσο τὸ παλληκάρι δὲν ἀπελιζόταν, καὶ γιὰ νὰ πετῆ τὸ σκοπὸ τοῦ σοφιστικῆ ἕνα τέχνασμα. Ἀλλάξε μὲ μὲρα τὰ ρούχα του, πῆρε ἕνα κοφίνι μὲ μῆλα καὶ βγῆκε νὰ τὰ πουλήσῃ.

Ὅταν ἔφτασε κάτω ἀπ' τὸ παράθυρο τῆς ὥρας του, ἄρχισε νὰ διαλαλῇ τὸ ἐμπόρεμά του. Τότε ἐκείνη ἀνοίξε τὸ παράθυρο, πρόβαλε τὸ κεφάλι της ἔξω καὶ τοῦ ρώτησε χωρὶς νὰ τὸν καταλάβῃ:

—Πόσα τὰ πουλᾶς τὰ μῆλα;

—Ἄν θέλεις κυρά μου, τῆς ἀπήντησε, πᾶρτα ὅλα γιὰ μιὰ ὀκτὰ κεχρί! . . .

—Καλὰ, φέρτα ἀπάνω! . . .

Ὁ νέος μπῆκε μέσα στὸ σπίτι καὶ τῆς ἔδωσε τὰ μῆλα. Ἀλλὰ καθὼς ἔπαιρνε τὸ κεχρί, ἴωρριξε ὅλο ξιπίτηδες κάτω στὸ πάτωμα καὶ κάθησε νὰ τὸ μαζεψῇ σπυρὶ, σπυρὶ.

Ἡ κόρη τοῦ εἶπε τότε νὰ μὴν κάμῃ τόσο κόπο, γιατί θὰ τοῦδινε ἄλλο. Μὰ κίνος τῆς ἀλάντησε πὼς ἤθελε κίνο ποὺ τοῦδωσε τὴν πρώτη φορὰ, κ' ἔξακολούθησε νὰ τὸ μαζεῦει.

Ὅταν νύχτωσε ζήτησε ἀπ' τοὺς νοικοκυραίους τὴν ἄδεια νὰ μείνῃ σπίτι τους γιὰ νὰ τὸ ἀπομαζψῇ, κ' αὐτοὶ τὸν ἄφησαν νὰ παιδεύεται, γλῶντας μὲ τὴν

Γελάσαν οἱ μεγάλοι γιὰ τὸ πάθημα τῶν τρομερῶν συμμοριτῶν.

Ἦπιαν νερὸ μὲ μαστίχα γιὰ νὰ συνέρθουν τὰ μικρὰ ποὺ ἦσαν καταφορεμισμένα. Νὰ τὴν πάθουν ἀπὸ τὸ Νίκο, τὸ πεῖδ ἀνήλικον.

Προνοητικὸς ὅμως ὁ ἐκδικητής, εἶχε πάει γιὰ ὑπνο....

ΜΥΡΡΑ ΑΛΟΗ

κουταμάρα του, χωρὶς νὰ τοὺς περάσει κακὴ ἰδέα ἀπ' τὸ κεφάλι.

Ὅταν ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν, τὸ παλληκάρι κύτταξε νὰ δῆ ποὺ θὰ πλῆγιαζε ἡ ἀγαπημένη του καὶ κατὰ τὰ μεσάνυχτα ζύγωσε στὸ κρεβάτι της τὴν ἄρπαξε στὰ χέρια τοῦ κ' ἔφυγε πρὶν τὸν καταλάβῃ κανένας ἀπ' τὸ σπίτι.

Ἡ κοπέλλα κοιμόταν βαθειὰ καὶ δὲν ἔννοιωσε ποῦ τὴν ἐπῆγε. Ὅταν ξύπνησε ὅμως εἶδε πὼς βρισκόταν μακριὰ ἀπὸ τὸ πατρικὸ τῆς σπίτι.

Ἐξω φρενῶν τότε ἀποφάσισε νὰ ἐκδικηθῇ τὸν ἄνθρωπο ποὺ τὴν ἔκλεψε χωρὶς αὐτὴ νὰ τὸ θέλῃ. Γιατὸ ἀπὸ κείνη τῇ στιγμῇ ἔκλεισε τὸ στόμα της καὶ δὲν ἔβγαλε μιλιὰ σ' ὅ,τι κ' ἂν τῇ ρωτοῦσε ὁ νέος. Ὁ δυστυχομένος μεταχειρίστηκε ὅλα τὰ μέσα γιὰ νὰ τὴν κάνῃ νὰ μιλήσῃ, μὰ τοῦ κάκου. Τέλος ἀφοῦ βασανίστηκε πολὺ καιρὸ μαζύ της, ἀποφάσισε νὰ τὴν ἀφήσῃ καὶ νὰ βρῆ ἄλλη γυναῖκα.

Ἔτσι κ' ἐγένε. Βρῆκε μιὰ ἄλλη νύφη καὶ πῆγε στὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ στεφανωθῇ. Μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους πῆγε ἐκεῖ καὶ ἡ πρώτη του ἀγάπη. Ἡ λαμπάδα ὅμως ποὺ κρατοῦσε στὰ χέρια της σώθηκε καὶ κόντευε νὰ κάψῃ τὰ δάκτυλά της. Τότε ἡ νύφη, μὴ μπορῶντας νὰ βαστάξῃ, τράβηξε τὸ πέπλο της καὶ γυρῶντας πρὸς αὐτὴ τῆς ἔπε δυνατὰ:

—Καίγεσαι! . . . Καίγεσαι! . . .

Τότε ἡ νέα ποὺ ἔμεινε τόσον καιρὸ ἄλλη, τῆς ἀποκρίθηκε:

—Ἐγὼ βαστάξα τρία χρόνια μὲ κλεισμένο τὸ στόμα. Κι' ἐσὺ δὲν μπορεῖς νὰ βαστάξῃς οὔτε μιὰ στιγμὴ ὡς οἰοῦ τελειώση ὁ γάμος. . . .

Τὸ παλληκάρι μόλις ἄκουσε τὴ φωνή της, κυριετήθηκε ἀπὸ ἀκράτητη ὀργὴ καὶ ὤρμησε νὰ τὴν πιάσῃ ἀπ' τὰ μαλλιά. Μονάχα οἱ πλεξοῦδες της ἔμειναν στὰ χέρια του, γιατί ἡ κόρη μεταμορφώθηκε ἀμέσως σὲ χελιδόνι καὶ πέταξε μὲ δυὸ μονάχα πλεξοῖδες ποὺ τὶς ἔχει καὶ σήμερὰ ἀκόμα στὴν οὐρὰ του.

ΕΞΟΡΜΗΣΙΣ

Γενικός συναγερμός κάθε πρωί. Ἡ πόλις ἀνάστατη... Πανδαιμόνιο!

Τι συμβαίνει κι' ὄλος αὐτὸς ὁ κόσμος ἄφισε τὸν ὕπνον του καὶ ξεχάθηκε στοὺς δρόμους πρωί - πρωί; Κι' εἶναι ἄνθρωποι κάθε ἡλικίας, κάθε τάξεως, κάθε νοοτροπίας. Ἀπ' τὰ μικρὰ τὰ βιζαντινάκια ὡς τοὺς ἀρτηριοσκληρωμένους γέρους καὶ τὶς σκεβρωμένες γριές. Ἀπ' τὶς κυρίες καὶ τὶς δεσποινίδες τῆς ὑψηλῆς ἀριστοκρατίας ὡς τὶς γυναῖκες τοῦ λαοῦ καὶ τὶς ἐργάτριες καὶ τὶς ραχατλήδες τοὺς ἀνοικνόμητους ὡς τοὺς ἐργατικούς. Λαὸς ὀλόκληρος πὸν κρατώντας ἀπ' ἓνα δεματάκι τρέχει ἀπ' ὄλες τὶς ἀρτηρίες καὶ τοὺς δρόμους πρὸς τὴν παραλία.

Ἔ! δὲν συμβαίνει τίποτα τὸ σπουδαῖο. Ἡ καλλίτερα γὰρ νὰ λέμε τὴν πᾶσα ἀλήθεια, τὸ σπουδαιότερο γὰρ τὴ σημερινὴ Θεσσαλονίκη: Ὁ κόσμος τρέχει νὰ πάρῃ τὸ καθημερινό του μάνιο!!

Οἱ καλόβολοι Θεσσαλονικιοὶ πὸν τοὺς βλέπεις κάθε βράδυ νὰ περιφέρουν τὴν ἀνία τους στοὺς δρόμους καὶ τὰ καφενεῖα τῆς πόλης, ζητώντας στὰ χιμμένα κάποια δροσρῆ γωνία πηγαίνουν τώρα, ὅσοι μποροῦν νὰ κάνουν τὰ ἔξοδα καὶ δὲν ἔχουν καὶ δουλειά, πρὸς τὴ θάλασσα.

Γενικὴ κάθοδος πρὸς τὴ θάλασσα καὶ μάλιστα ὄχι καὶ ἐντὼς ἀναίμακτη, ἀφοῦ ἡ φοβερωτέρα πηγή γίνεται στὸ μέρος τῆς... καρδιάς, ἐκεῖ κατὰ τὸ πορτοφύλι. Μὰ ποῖος τὴ λογαριάζει; — Οὐφ! καὶ μὲνε, τέτοια μικρὰ πράγματα! καὶ πὸν τὰ δίνεις — Στὸ ταξίδι; Ἄ εἶναι μαγία. Στὴν ἀμμοδιά πὸν δὲν σου κάνει καρδιά νὰ τὴν ἀφίσεις ἢ μήπως στὴ θάλασσα. Μὰ αὐτὴ σοῦ ἔρχεται νὰ τὴ ρουφήξῃς σὰν τὸ κρῖο νεράκι... Καὶ πόσοι δὲν τὴν ροφοῦν, χωρὶς νὰ τὸ θέλουν αὐτοί, καὶ τὴν βροσκουν ὁμῶς πολὺ... πολὺ... ἀλμυρῆ!

— Ὅχι, ὄχι, μὴν κάνεις ἔτσι καὶ μὲν! Καὶ ὁ... καὶ μὲνος εἶτε ἄνδρας εἶναι, εἶτε πατέρα, εἶτε ἀδελφός, ἀναγκάζεται νὰ ἐποχωρήσῃ. Πῶς μπορεῖ νὰ κἀνῃ ἄλ-

λοιῶς. Τὸ τρυφερό του ἡμισὺ τοῦ χαμογελαῖ καὶ τοῦ κάνει τόσες περιποιήσεις. Ἡ μπεμπέκα, ἃ αὐτῆς εἶναι ἀδύνατό νὰ τῆς ἀντισταθεῖ — τρέχει στὰ γόνατά του, τὸν φιλά, τὸν χαϊδεύει, τὸν... τὸν... Πῶς νὰ τῆς ἀρνηθῇ.

— Ἔ, καλά, καλά... μὰ ὄχι τόσο συχνά...

Καὶ ἡ μπεμπέκα μὲ τὸ χεράκι τῆς στῆς μαμάς; τὸ χερί καὶ τὸ δεματάκι στὸ ἄλλο τρέχει πρὸς τὴν παφίλια.

Στὴν ἔξοδα τοῦ Λευκοῦ Πύργου τὰ βαποράκια εἶναι ὑπ' ἀτμὸν ἢ ὑπὸ... μπενζίνα.

Ἐπῆρξε κάποτε μιὰ παλιὰ καλὴ ἐποχή, πὸν τὸν θεομακρὸ τὸν διέσχίζαν ἐκτὸς ἀπ' τὰ μεγάλα βαπόρια τῆς συγκοινωνίας, μόνο οἱ βάρκες καὶ τὰ ρημουλάκι μὲ τὴν οὐρά τους ἀπὸ μαῦρες φορτωμένες μαοῦνες. Τότε γὰρ νὰ πᾶς στὸ Καραμπουρνάκι χρειάζοταν σύμβαση μὲ τὸν Ποσειδῶνα καὶ μὲ τοὺς Ἀνέμους. Λίγοι δὲ παλιοὶ Θεσσαλονικιοὶ μποροῦσαν νὰ φανταστοῦν μιὰ ἐκδρομὴ ἀπ' τὴ θάλασσα ὡς τὸ μεγάλο Καραμπουρνάκι. Γι' αὐτοὺς ἦταν ἀπρόοιτη. Καὶ σήμερα; Τι δὲν κάνει ὁ καιρός! Τι δὲν φέρνει ἢ πρόοδος!

Σήμερα εἶναι πλήθος τὰ βαποράκια, ἀτμοκίνητα, βενζινοκίνητα, πετρελαιοκίνητα πὸν εἶναι ἔτοιμα νὰ σὲ μεταφορῶν μὲ λίγες ἢ πολλὲς ταλαιπορίες ἀνάλογα μὲ τὴν τύχη σου, στὴν ἀπέναντι τουριστικὴ ἀκτὴ τοῦ Καραμπουρνάκι. Κι' ἔχουν ὀνόματα παρμένα ἀπ' ὄλους τοὺς κύκλους τοῦ ἐπαισθητοῦ καὶ ἀνεπαισθητοῦ. Ἀνάμια σ' αὐτὰ θὰ βρῆτε ἓνα ἀντιπρόσωπο τῶν Ὀλυμπίων θεῶν, τὸν «Ποσειδῶνα» καὶ τῶν Ἀνέμων τὸν «Ζέφυρο». Καὶ αὐτὸν τὸν γιὸ τῆς Ἀφροδίτης τὸν «Ἐρωτα». Ἡ «Τρίγλια» ἢ χῶρα τῶν ψαράδων τῆς Προποντίδος ἔχει κι' αὐτὴ δανίσαι τ' ὄνομά της. Ὁ βασιλιάς τῶν βουνοκορφῶν ἀκολούθησε κι' αὐτὸς τὴ γενικὴ κάθοδο πρὸς τῆς θάλασσα.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΘΥΕΣΤΙΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Ἡ σύγχρονη ζωὴ τῆς ταχύτητος δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ μῖνῃ ξεχασμένη, μᾶς τὴν θυμίζει τὸ «Ἐξπρές».

Ἐδῶ λοιπὸν διευθύνεται ὅλη αὐτὴ ἡ ἀνθρωποπλημύρα. Πρὸς τὰ βαποράκια, πὸν τώρα τελευταῖα ξεκινοῦν ἀπὸ δυὸ σημεῖα τῆς παραλίας. Ὁ Λευκὸς Πύργος δὲν κράτησε τὸ προνόμιο στὴν ἀποβίβαση. Καὶ σ' αὐτὸ ξεπεράστηκε ὅπως σὲ τόσα ἄλλα. Ἀφοῦ τὰ δυὸ μεγαλύτερα βαποράκια ἀπ' ἄλλου ἐξορμοῦν, σ' αὐτὸν πιστὸς ἔμεινε μόνο ὁ «Ἀλέκος» πὸν τὸν ξεχάσαμε παραπάνω. Μὰ αὐτὸς δὲν εἶχε θέση στὴ σειρά τῶν σπουδαίων... ὀνομάτων.

Καὶ τώρα ἡ ἐξόρμησις.

Κατὰ τὶς ὀχτώμισιν μὲ ἑννιά τὸ πρωὶ οἱ Θεσσαλονικιοὶ ἔχουν καταλάβει τὶς θέσεις τῶν μέσα στὰ βαποράκια. Μὰ ὅπως κάθε ἐξόρμησις εἶναι δύσκολη ἔτσι κι' αὐτὴ τῶν Θεσσαλονικίων πὸν βρίσκονται πατεῖς με πατῶ σε μέσα στὸ ἐξορμοῦν βαποράκι.

Τρία ἀραιὰ σφυρίγματα τοῦ βαποριοῦ: — ἔτοιμοι!

Ἄλλα σφυρίγματα μικρότερα καὶ πυκνότερα τοῦ καπετάνιου.

— Ἐμπρός... Σάλτααα...

— Νέτος;

— Ν...τ...ος...

— Ἐμπρός ὀλοταχῶς...

Τὸ κούνημα καὶ τὸ ἀγκομαχητὸ τῆς μηχανῆς πὸν μᾶς πηγαίνει ὀλοταχῶς. Ἡ ἐξόρμησις ἄρχισε. Ὑπολογίζεται 40λεπτος συνεχίζεται 50λεπτος, καὶ τέλος τελειώνει 60λεπτος καὶ πότε 70λεπτος. Μὰ αὐτὸ τώρα ξεχάστηκε, μέσα στὰ σφυρίγματα τοῦ βαποριοῦ καὶ στὰ ξεφωνητὰ τοῦ κόσμου — θάλαγα στραιοί! — πὸν ἀποβιβάζεται ἀτακτα. Ἀκόμα λίγο μᾶς μείνει ἢ ἀποβάθρα καὶ φτάνομε στὸ σκοπὸ μας. Ἡ ἀκτὴ εἶναι δική μας.

— Ζήτω!

Ὁ πρῶτος ἐνθουσιασμός πέρασε. Ἀρχίζομε ἀναγκαστικὰ ν' ἀνασηματίζομε τὶς γραμμὲς μας διασχίζοντας τὴν ἀποβάθρα. Καὶ ἔντὼς τοῦ ἤχου; τῆς μουσικῆς τῶν κέντρων οἱ Θεσσαλονικιοὶ διαλύονται σὲ παρές - παρές.

— Οὐρα! Ἡ θάλασσα δική μας...

Βέδας (Γρ. Δαν.)

Φασαρία μεγάλη στὸ σπῖτι τοῦ Οἰνομάου, βασιλιά τῆς Πίσσης κοντὰ στὴν Ὀλυμπία. Ὁ βασιλιάς ἔβυλε γὰρ ὄρο στους μνηστῆρας τῆς ὁμορφῆς περιζήτητης κόρης, τοῦ τῆς Ἰπποδάμειας, ὅτι θὰ τὴ παντρευτῆ κείνος πὸν θὰ τὸν νικήσῃ σὲ ἄρματοδρομία.

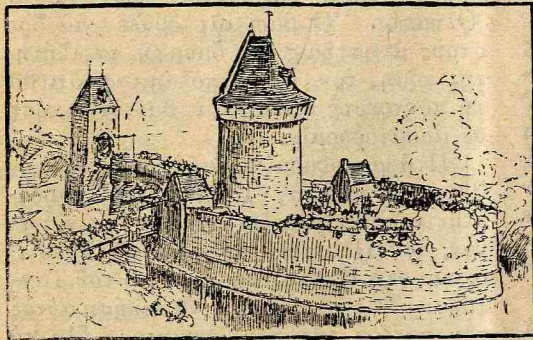
Ἡ ἄρματοδρομία θὰ γινόταν ἀπ' τὴν Ὀλυμπία ὡς τὸν Ἰσθμό. Ἡ Ἰπποδάμεια νοιώθει μιὰ ξέχωρη ἀγάπη γὰρ ἔβαν, τὸν Πέλοπα — ἀπ' αὐτὸν δόθηκε τ' ὄνομα στὴ Πελοπόννησο, — γιὸ τοῦ Ταντάλου. Τι νὰ κἀνῃ γὰρ νὰ νικήσῃ αὐτὸς τὸν πατέρα τῆς τὸν ἀνίκητο; ὅλα τὰ τεχνάσματα κάτω, κι' ἡ ἀπόλαση βγῆκε. Πείθει τὸν Μυρτίλο, πὸν θὰ ὀδηγοῦσε τ' ἄρματα τοῦ πατέρα τῆς, καὶ καταστρέφει τὸν ἄξονα στις ῥόδες. Τ' ἄρμα πέφτει, ὁ Οἰνόμορος σκοτώνεται. Ὁ Πέλοψ παίρνει τὴν Ἰπποδάμεια, δῶρο ἐπίσημο καὶ λαμπρὸ τῆς νίκης τοῦ. Ὁ Μυρτίλος τοὺς ἀκολουθεῖ μὰ ὁ Πέλοψ φοβᾶται μὴ κάποτε προδώσει τὸ μυστικὸ τῆς νίκης τοῦ καὶ τὸν γκαρμίζει στὸ πέλαγος ἀπ' τὴν Εὐβοία. Γι' αὐτὸ, λένε ὀνομάστηκε ἡ θάλασσα αὐτὴ Μυρτῶ πέλαγος. Μὰ ὁ Μυρτίλος εἶχε πατέρα τὸ μεγαλεπίβουλο Ἐριή. Ζήτησε νὰ ἐκδικηθῇ τὸ σπῖτι τοῦ Πέλοπα.

Ὁ Πέλοψ κι' ἡ Ἰπποδάμεια ἔκαναν μιὰ κόρη, τὴ Νικίππη. Σὰ μεγάλωσε παντρεύτηκε καὶ μεσ' τ' ἄλλα παιδιά π' ἀπέχτησε ἦταν κι' ὁ Εἰρυσθέας, ὁ Ἀτρέας κι' ὁ Θυέστης. Ὁ σκληρὸς Ἀτρέας — τὸ τραγικὸ πρόσωπο τῶν ποιητῶν — ἔδωσε στὸ Θυέστη νὰ φάῃ μαγερεμένα τὰ παιδιά του. Τ' ἀναγνώρισε ὁ Θυέστης καὶ τότε ἀκράτητος ἀπὸ σπαργμὸ καταράστηκε μ' ὅλη του τὴ ψυχὴ φερχιά, τὸ σπῖτι τ' Ἀτρέα κι' ὄλο τὸ γένος τοῦ Ταντάλου. Τρανὴ ἢ κατὰρα σκόρπισε στὶς Μικῆνες τὸ αἷμα, τὴν καταστροφὴ, τὸ σκοταμό.

Ἀπ' τὸ φαῖ τῶν παιδιῶν τοῦ Θυέστη δίνεται στὰ γεύματα τ' ἄνομα τ' ὄνομα Θυέστια γεύματα, θυέστιο συμπόσιο.

ΜΥΘΟΛΟΓΗΤΡΑ

Υπό Α. ROBIDA

ΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΚΟΜΠΙΕΝΗΣ

Μετάφραση Ρ.

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

II

ΤΑΡΑΧΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

“Όλα αυτά γίνονται στην Κομπιένη, μιά πόλι οχυρωμένη καλά με τείχη.

Βρισκόμαστε στην εποχή του πολέμου της Γαλλίας με την Άγγλιαν στα 1429. Ο πόλεμος βρισκόταν στο ζενίθ του και τόν χρόνο εκείνο είχε πρωτοφανεί στην έπαρχία της Λωρραίνης ή βοσκοπούλα του Βουκουλέρ κι’ αμέσως ή νίκη πήγε με τώ μέρος της κάτω από τις γαλλικές σημαίες, πού τόσο είχαν άτυχήσει. “Επειτα απ’ την άθισθαύμαστη άπελευθέρωσι της πολιορκημένης Όρλεάνης έγινε ή γενναία έκστρατεία της Ζάν ντ’ Άρκ.

Οι περιφημότεροι Άγγλοι στρατηγοί νικήθηκαν ό ένας έπειτα απ’ τούς άλλους και διώχτηκαν ή αιχμαλωτίστηκαν, ή μιά έπειτα απ’ την άλλη οι πόλεις γύρισαν στους Γάλλους. “Εφίππος ή ήρωίδα επί κεφαλής μικρού στρατού, χτυπώντας άλύπητα κάθε τι πού θά την έμπόδιζε στό δρόμο της, έρχόταν προς τώ Ρέμς...

“Ο πόλεμος εξακολουθούσε ακόμα, μιά οι έλπίδες αναπτερώθηκαν στις καρδιές. Οι Άγγλοι ήταν ακόμα κύριοι άρκετών πόλεων, τά στρατεύματά τους περιέτρεχαν στις γαλλικές έπαρχίες. “Όπως όλες οι ισχυρές θέσεις, πόλεις και κάστρα, έτσι κι’ ή Κομπιένη ήταν γερά φυλαγμένη. Μερικές εκατοντάδες στρατιωτών με τόν Γουλιέλμο ντέ Φλαβύ επί κεφαλής, άνθρωπο με μεγάλη δύναμι κι’ έμπειροπόλεμο, ήταν έτοιμες για άμυνα.

“Ο πόλεμος διήρκεσε τώσον καιρο πού οι άνθρωποι συνήθισαν πειά, και δέν τόν πολυλογάριζαν. Οι νοικοκυρές φλυαρούσαν

κάνοντας τά ψώνια τους, οι άνδρες ήσυχαι τριγυνούσαν γύρω απ’ τά πουλερικά και τά φρούτα ή χαριεντίζονταν με τούς χωρικούς κι’ αυτοί πάλι φαίνονταν να νοιάζονται πολύ όλίγο για τή πολεμική όψη της πόλεως, αν και στην είσοδό της οι στρατιώται τού ντέ Φλαβύ έκαναν έρευνα στα πράμματά τους από φόβο αίφνης-διασμού...

Οι φίλοι τού Γιάννη άφου τελείωσαν τώ φαγητό τους, στάθηκαν μπρός στην έκκλησία τού Άγίου Κορνηλίου κάτω άκριβώς απ’ τις σκαλωσιές, και για κάμποσες στιγμές κύταζαν ψηλά προς τή ατέγη, σκουπιόνταν με τούς άγκωνες και γελοούσαν δυνατά.

“Άρκει ένας άνθρωπος να σηκώση τά μάτια του ψηλά, στό δρόμο, κι’ άς μή συμβαίνει τίποτε, στά... μετέωρα, για να σταματήσουν όλοι οι διαβάτες και να ύψωσουν τά βλέμματά τους... στά σύννεφα. “Ετσι έγινε και τώρα. Οι χωρικοί κι’ οι άγοραστές διέκοψαν τις διαπραγματεύσεις τους πάνω στά ψώνια, οι νοικοκυρές τούς μιμήθηκαν και βγήκαν στά κατώφλια, κι’ οι έγρύτες βγήκαν στά παράθυρα.

Μόνο ό Γιάννης καθισμένος σέ ένα κάθισμα στη πόρτα τού πανδοχείου εξέταζε με ύφος όλως διόλου άδιάφορο τις ταμπέλλες...

— Τι περίεργο συμβαίνει στόν ουρανό; ρώτησε κάποιος έναν φίλο τού Γιάννη πού εξακολουθούσε να γελά.

— Στόν ουρανό δέν συμβαίνει τίποτε περίεργο μιά στη στέγη τού Άγίου Κορνηλίου. Δέν βλέπετε:

— Τι; ρώτησαν 7-8 άτομα μαζί.

— Αυτό εκεί τώ ζωο στόν ύδροσωλήνα. Ναι! τώ καινουργισκαλισμένο με τήν άσκημη μούρη.. Δέν τώ παρομοιάζετε με κανένα;

— Έκεινο, εκεί; πού με τήν άσκημιά του μπορεί να διώξη και τόν διάβολο;

— Ναι! Δέν βλέπετε; Αυτό τώ ζωο πού άνοίγει τώ τόσο τώ στόμα του; πού σφίγγει ένα πουγγί στά χέρια του; ένα πουγγί κλεμμένο; είναι άπαράλλαχτος ό...

— “Ω ναι!... Είναι άπαράλλαχτος ό... Τιμώ Ρονζεμάιγ, φώναξαν με μιά φωνή όλοι, με δυνατά γέλοια.

— Βέβαια είναι αυτός! Τώ άσχημόμουτρό του, ή γκριμάτσα του... Βέβαια, βέβαια.

— Μά τήν άλήθεια τόν ξέρω εγώ καλύτερα από όλους σας, είπε ένας χωριάτης, είναι αυτός, τί στόμα! τί λειμός! Θαρρείς θέλει ν’ άρπάξη τά λεφτά όλου τού κόμου.

— Ού, ού, Τιμώ Ρονζεμάιγ... Ο Γιάννης τώρα προχώρησε τεμπέλικα ανάμεσα στό πλήθος, με τά χέρια πίσω.

— Σταθήτε, ρώτησε. Τι τρέχει; Τι διάολο κυττάτε κει άπάνω;

— Ποιόν.. διάολο; Τόν τοκογλόφο τόν Ρονζεμάιγ...

— Τόν άξιότιμο κύριο Τιμώ; Τόν βλέπω στό παράθυρό του. Κυτάξτε...

— Κι’ ό Γιάννης έδειχνε τώ πρωτότυπο τού... πορτρούτου, πού είχε σκαλίσει στέν ύδροσωλήνα, ν’ άνοίγει τώ παράθυρό του και να βλέπει προς τήν αγορά...

Πραγματικά τώ πρόσωπο εκείνο έμοιαζε καταπληκτικά με τώ κεφάλι τού ύδροσωλήνα πού καινούργιος και όλόασπρος ξεπρόβαλλε απ’ τή στέγη. Είχε σχεδόν άπαράλλαχτη μ’ εκείνο μυτερή μύτη, ίδια στεγνά μάγουλα, ίδιο στόμα με μεγάλα δόντια, ίδιο τετράγωνο πηγούνι... Τά μάτια έδειχναν, άνάμεσα απ’ τά πυκνά φρύδια μίαν ύποκριτικήν έκφραση. Πάνω στό πλατό μέτωπο τώ αόλακωμένο από ρυτίδες έπεφταν τά μαλλιά...

— Και νάτος ό ίδιος κύριος Τιμώ, είπε ένας φίλος τού Γιάννη, δείχνοντας τώ καugelωτό περίφραγμα της στέγης.

“Όλοι κύτταζαν διαδοχικά τώ πρωτότυπο και τήν... εικόνα, κι’ όλοι έδειχναν με τώ χέρι, ένώ ό Τιμώ Ρονζεμάιγ έκπληκτος προσπαθούσε να μαντέψη τί τού έδειχναν.

— Έχετε δίκημο μιά τώ Θεό, είπε ό Γιάννης μ’ άθωο ύφος, βέβαια είναι εκείνος.

Μολταυτα, άγαπητοί μου, δέν τώ έκανα έπίτηδες. Μου έίπαν να σκαλίσω εκεί πάνω τήν εικόνα ένός φρικτού ζωο πού να παρίστανε τήν Φιλαργυρία, μεγάλο άμάρτημα πού γίνεται ή αίτια τώσων κακών πράξεων, συχνά, εις βάρος πτωχών ανθρώπων πού είναι πολύ άθωοι για να προφυλαχθούν ώστε... δέν είναι παράξενη ή όμοιότης.

— Τι λέει αυτός ό ξυπόλυτος; φώναξε ό Τιμώ Ρονζεμάιγ πού μόλις άρχισε να καταλαβαίνει.

— Ξυπόλυτος, είπε ό Γιάννης, ά μπά με συγχωρείτε. Δέν καταφέρατε μ’ όλο πού προσπαθήσατε βέβαια, να μου πείτε και τά... παπούτσια μου, γιατί άπομακρύνθηκα από σας, ευτυχώς, σέ κατάλληλη στιγμή.

— Αυτός ό τιποτένιος τολμά να έπιτεθή ενάντιον ένός τιμίου ανθρώπου; Ευτυχώς με ξέρουν...

“Όλοι ξέσπασαν σέ γέλοια. — Βέβαια, βέβαια σέ ξέρουμε... Μερικοί ζητούσαν έξηγήσεις απ’ τούς διπλανούς πού εξακολουθούσαν να κυττάω διαδοχικά τώ κεφάλι τού ύδροσωλήνα και τού Ρονζεμάιγ πού ό θυμός τόν έκανε να μοιάζη ακόμα περισσότερο.

Σκυμμένος στό παράθυρό του, έβριζε μιά μόλις ακούονταν οι βρισιές του, μέσα στά γέλοια και στά γουχαίσματα τού πλήθους.

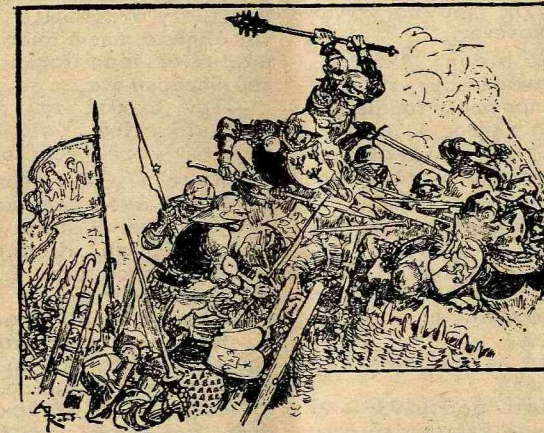
— Κλέφτη, ξυπόλυτε, ζητιάνε άπένταρε, θά δεις, θά δεις, θά ζητήσω και θά βρω τώ δίκημο μου... θά δεις, άξιε για τή κρεμάλα... Δέν πρόφθασε να κουνηθή κι’ ένα καρόττο τού ήρθε στό κεφάλι πού τ’ άκούούθησαν κι’ άλλα πού έσπαζαν πάνω στόν τοίχο.

— Χήνες, γάϊδαροι...

Τώ πρόσωπο τού Ρονζεμάιγ, πρόβαλλε στό παράθυρο, έβριζε κι’ έμπαινε πάλι μέσα για να άποφύγη τά... βλήμματα.

“Όλη ή αγορά βούϊζε... Είχαν άφήσει κάθε άπασχόληση και μιά βοή γέμιζε τόν άέρα. Γέλοια και κοροϊδιές... Κότες και πάπιες λίγο τρομαγμένες φώναζαν κι’ αυτές..

— “Ω παραπονιόσαι Ρονζεμάιγ, φώναξε ό Γιάννης, άντι να εύχαριστάς τούς γενναίόδωρους αυτούς ανθρώπους πού σου προμηθεύουν τώ φαγητό σου! Μιά βροχή από λαχανόφυλλα συνόδευσαν τά λόγια

“Ο πόλεμος εξακολουθούσε άκόμη...

αυτά. Κι' ο Ρονζεμάιγ άπαντούσε ρίχνοντας κουβάδες νερό. Έπειτα ρίχτηκαν και μερικά χαλκικά που έσπασαν τζάμια ώσπου έκλεισε τó παράθυρο. άπότομα με πολλές βριοσιές που δέν άκούστηκαν...

Ο τοκογλύφος πετάχθηκε εϋθύς στη πόρτα.

—Θά ζητήσω τήν έπέμβαση του ήγουμένου του Άγιου Κορνηλίου και θά δοϋμε...

Τήν ίδια ώρα ή πόρτα του Μοναστηρίου άνοιξε διάπλατη κι' άφησε νά φανή ο ήγούμενος άκολουθούμενος από μερικούς καλογήρους, ένώ από τήν άλλη μεριά τής άγοράς έκαναν τήν έμφάνισή τους καμιά δεκαπενταριά στρατιώτες τής φρουράς τής γεφύρας όπου είχε φτάσει ο θόρυβος τής άγοράς... Ένας έπιππος ευγενής ήταν επί κεφαλής. Ο Γουλιέλμος ντε Φλαβύ. Ένας Ιππέας ψηλός με λεβέντικη κορμοστασιά κι' αϋστηρή μορφή, καταλληλότατος νά σβύσει κάθε ιδέα ταραχής που θά γεννιόταν ίσως στο μυαλό κανενός....

—Τι τρέχει; Καμιά στάση; Άνοιζετε... Κάντε τόπο... Θά έπαναφέρουμε τή τάξη, φώναζε ο ντε Φλαβύ προχωρώντας με τ' άλλογό του ανάμεσα στο πλήθος κι' άδιαφορώντας άν άναποδογύριζε τά καλάθια με τά λαχανικά και τά κλουβιά με τά πουλερικά.

—Γιατί όλος αυτός ο θόρυβος, ρώτησε ο ήγούμενος ύψώνοντας τó χέρι. Γιατί τóση άταξία; Ποιός ζητάει δικαιοσύνη;

—Έγώ, είπε ο Ρονζεμάιγ καταφουρκισμένος. Έγώ που με σφάζουν, που με δολοφονούν όπως βλέπετε.

Όλοι ξέσπασαν στα γέλια. Μά ο ήγούμενος επέβαλλε σιωπή.

—Αναλόγως που είστε σφαγμένος — όπως λέτε κ. Ρονζεμάιγ — έχετε πολυ σταθερή φωνή. Γιατί παραπονιέστε; Τι ζητάτε;

—Θέλω... θέλω... νά κρεμασθούν... Νέα γέλοια άκούστηκαν που διέκοψαν τά λόγια του.

—Νά κρεμασθούν; φώναζε ο ήγούμενος. Μά ποιός;

—Όλοι, ή μάλλον μόνον ένας. Έκείνος κύριε που κρϋβεται πίσω απ' τούς άλλους. Και λέγοντας αυτά ο Ρονζεμάιγ έδειξε τόν Γιάννη του οποίου τó πρόσωπο πήρε ξαφνικά μιάν άγγελική έκφραση.

—Έγώ; Νά κρεμάσουν έμένα; Ρώτησε ο Γιάννης προχωρώντας λίγο. Μά γιατί κύριε Ρονζεμάιγ; Γιατί θέλετε νά με δήτε στην κρεμάλα;

—Ά! Ά! Έκανε ο ήγούμενος βλέποντας τόν Γιάννη. Πάλι ού παλιόπαιδο; τι έκανες πάλι;

—Τίποτε, κύριε, μόνο που προσπάθησα νά όμορφήνω όσο τó δυνατό περισσότερο τή πρόσοψη τής έκκλησίας.

—Κυττάζετε εκεί τι έκανε, είπε ο Ρονζεμάιγ. Έκει ψηλά. Έκείνο τó δράκο.

Ο ήγούμενος, οί καλόγεροι κι' ο ντε Φλαβύ σήκωσαν έκπληκτοι τó κεφάλι...

Τι; αυτός ο δράκος;

—Χά, χά, είπε ο Φλαβύ γελώντας. Έγώ βλέπω. Χά, χά! Διάβολε! Σας έκανε τó πορτραίτο σας! Τι τιμή! Και παραπονιέστε κιόλας...

—Παραπονούμαι, έξοχώτατε. Γιατί νά με μεταμορφώσει σε διαβολικό ζωό και νά γίνωμαι άντικείμενο κοροϊδίας απ' όλους τούς διαβάτες; Βλέπετε πώς μ' έχει παραστήσει ο άχρειος;

—Φίλε μου Γιάννη είσαι ένοχος, είπε ο ήγούμενος αϋστηρά. Ο κύριος Ρονζεμάιγ έχει δικήν νά παραπονιέται. Δέν έχει κανένα δικαίωμα νά τόν γελοιοποιήσεις...

—Θέλησα νά παραστήσω τή φιλαργυρία, που είναι ένα από τά χειρότερα άμαρτήματα, κύριε, είπε ο Γιάννης με ύφος περίλυπο. Δέν είναι δικό μου τó λάθος άν ο κ. Ρονζεμάιγ άναγνωρίζει τόν εαυτό του. Είναι άλήθεια πώς ο ίδιος δέν είναι ώμορφος μά... είναι τόσο άσχημος όσο τó κεφάλι του ύδροσωλήνα;

—Τόν άκούτε τόν άχρειό; φώναξε ο Ρονζεμάιγ. Κύριε ζητώ δικαιοσύνη. Συχώρεση δέν χωρεί. Του πρέπει κρεμάλα.

—Και σε είχα έπιστήσει τή προσοχή Γιάννη. Σ' ένα από τάλλα κεφάλια είχες βάσει κάτι γαϊδουρινά αυτιά που λύπησαν έναν τίμιον άνθρωπο. Κι' αϋτή τή φορά έχουμε ένα ρητό παράπονο. Είμαι ύποχρεωμένος νά φερθώ αϋστηρά.

—Δικαιοσύνη, Κύριε. φώναζε ο Ρονζεμάιγ.

—Κύριε είπε τότε ο Ίάκωβος Μπονβαρλέ, που είχε κατεβεί απ' τή σκαλωσιά κι' είχε πλησιάσει τόν ήγούμενο, ξέρετε καλός πώς ο Γιάννης δέν είναι κακό παιδί. Βέβαια, αυτό που έκανε δέν ήταν σωστό μα ύπάρχουν και τά δικαιολογητικά τής άδικης αϋτης πράξης...

—Ξέρω, ξέρω, είπε ο ήγούμενος. Δέν είναι άνάγκη νά έπεμβήτε κ. Μπονβαρλέ για τó μαθητή σας. Οφείλω νά άπονέμω καλή και σωστή δικαιοσύνη σ' όσους πατούν στο έδαφος τής μονής. Και ξέρω καλά νά κάνω τή δουλειά μου.

Υστερα απ' όσα είδαμε κι' άκούσαμε, άναγνωρίζω ότι τó παράπονο του κ. Ρονζεμάιγ άνθρωπου γνωστοϋ σ' όλη τή πόλη έχει βάσι και γιατó καταδικάζω τόν Γιάννη σε φυλάκιση με ξερό ψωμί και νερό...

—Δηλώνω κύριε, είπε ο Ρονζεμάιγ, πώς θά προτιμούσα νά τόν κρεμούσατε αϋτόν τόν ευπόλυτο. Και μάλιστα αϋτός ο ύδροσωλήνας θά ήταν κατάλληλος...

—Σιωπή, είπε ξερά ο ντε Φλαβύ.

—Τόν κρίνω ένοχο κακολογίας του πλησίον του και τόν καταδικάζω σε φυλάκιση... δύο ώρων!

Όλοι ξέσπασαν σε γέλοια άκράτητα, εις πείσμα κάθε σεβασμού. Ο Γιάννης έσκυψε

Η ΣΤΗΛΗ ΜΟΥ

Άγαπητά μου παιδιά,

Χτές τó πρωί ένώ καθόμουν στην αϋλή του σπιτιού μας και συλλογιζόμουν τι θέμα νά βρω νά σας γράψω, τó άνακάλυψα χάρις σε μερικά μ ρηήγια. Μάλιστα.

Κάτω στο χώμα, μπροστά στα πόδια μου ήταν μιά μυρμηγκοφωλιά, όπου μαζεμμένα μερικά μυρμηήγια προσπαθούσαν νά χώσουν μέσα στη φωλιά τους ένα φτερό περιστεριοϋ.

Και ξέρω καλὰ αϋτή τή λεπτομέρεια ότι δηλ. ήταν φτερό περιστεριοϋ, γιατί τήν προηγούμενη μέρα έκ'ίνο τó γέριχο κυνηγόσκυλλο ή Φλόγα, έπνιξε και τά πέντε περιστερία που είχαμε στην αϋλή. Τά καϋμένα! Τά θάψαμε σε μιά γωνιά ένώ ο μικρός μου άνιψιός ο Γιωργάκης θρηνούσε γοερά τά άγαπημένα του περιστερία. Κι' έτσι τó φτερό που έβλεπα τώρα ήξερα πώς άνήκε σ' ένα απ' τά μακαρίτικα πουλάκια μας.

Στην άρχή κϋτταξα τά μυρμηήγια άδιαφορα έχοντας άλλο τó μυαλό μου, μὰ σιγò-σιγὰ άρχησα νά προσέχω στη

τό κεφάλι σαν άνθρωπος συντριμμένος ένώ ο Ρονζεμάιγ έσήκωνε τά χέρια του εις ένδειξιν διαμαρτυρίας.

—Έμπρός, φώναξε ο Γουλιέλμος ντε Φλαβύ άφου γέλασε και αϋτός όπως όλοι. Η διαφορά λύθηκε, όπως ήταν δικήν νά λυθί. Διαλυθείτε. Σα κυβερνήτης τής πόλεως θέλω νά τηρήσω τή τάξη. Έμπρός. Κάθε πουλητής άς πάει νά πουλήση τά έμπορεύματά του, κάθε άγοραστής άφου άλοράσει ό,τι θέλει για τó σπίτι του κι' οι άλλοι γρήγορα νά πάτε στις δουλειές σας. Ζούμε σε καιρό πολέμου και άπαγορεύω κάθε θόρυβο και διαταραχή τής τάξεως.

—Μά... είπε πεισματάρικα ο Ρονζεμάιγ.

—Και σείς κ. Ρονζεμάιγ νά μ' μάζεψετε άλλη φορά τόν κόσμο για νά κρίνη άν είστε όμορφος ή όχι... άν δέν ύπακούσετε θά παρακαλέσω τόν κύριο ήγούμενο νά δώση χάρη στον ένοχο....

(Άκολουθεί)

δουλειά τους. Για πρώτη μου φορά παρακολουθούσα έτσι με προσοχή. Σας βεβαιώ, παιδιά μου, πώς τά θάίμασα. Με τι κουράγιο, με τι ύπομονή μὰ κι' επιμονή έκαναν τή δουλειά τους!

Είχαν μοιραστή σε δυó μέρη. Τά μισά από μέσα απ' τή φωλιά προσπαθούσαν νά τραβήξουν τó φτερό—προμήθεια για τó χειμώνα — και τ' άλλα μισά απ' έξω φρόντιζαν νά διευκολυνουν με κάθε τρόπο τήν... κατάσταση. Κι' επειδή ή είσοδος τής φωλιάς ήταν σχετικώς μικρή, τά μυρμηήγια πούταν απ' έξω έκοβαν — με τó... στόμα τους; με τά πόδια; δέν ξέρω— διάφορα μικρά φτεράκια που έβλεπαν πώς δισκόλευαν στο πέρασμα. Τι δουλειά, Θεέ μου! Μά και τι σοφία! Όμολογώ πώς δέν φανταζόμουν ποτέ νά τήν έχουν σε τόσο βαθμό άνεπιτυγμένη.

Κάποια στιγμή μάλιστα παρατήρησα και τó εξής:

Ένα άλλο μυρμηήγι έρχόταν προς τή φωλιά φορτωμένο ένα σπόρο κριθαριοϋ. Φτάνοντας όμως κοντά, τó άντελήφθηκε φαίνεται ένα από τ' άλλα μυρμηήγια που ήταν απ' έξω και δούλευαν, τó πλησιάζει βιαστικά, στέκεται λίγο κοντά του και σε λίγο βλέπω τó άλλο νά παρατά τó σπόρο νά τρέξει προς τή φωλιά και... νάρχιζι νά βοηθή στο κατέβασμα του φτεροϋ.

Άν υποθέσουμε πώς και τά ζωα έχουν μιλιά, έπομνω και τó μυρμηήγι εκείνο που έτρεξε προς τó φορτωμένο, θά του είπε:

—Άσε τó σπόρο κατά μέρος κι' έλα νά βοηθήσης στη δουλειά.

—Τι τρέχει; Θά πάει χαμένος ο κόπος μου; Κρίμα στο σπόρο!..

—Μωρέ άκου που σου λέω! Τó σπόρο θά κιττάμε τώρα. Κάθε μέρα άλλο τίποτα από τέτοια... Μά σήμερα μὰς έπεσε σωστό λαχείο. Ένα κοτζάμι πρᾶγμα μαλακό-μαλακό, μὰς έστειλε ο άνεμος ως τή φωλιά μας. Και τώρα όλοι μαζί προσπαθούμε νά τó κατβάσοιμε στη φωλιά. Θάναι τόσο μαλακό και τόσο ζεστό για τόν χειμώνα!

Τὸ ἄλλο μυρμηγκι, ἂν καὶ θὰ τοῦ βαρυφάνηκε λίγο γιὰ τὸ σπόρο, ἔτρεξε μ' ὄρεξη νὰ βοηθήσῃ στὴ γενικὴ δουλειά.

Παιδεύτηκαν, παιδεύτηκαν τραβήξαν τὸ φτερό τὸ ξανατραβήξαν, τὸ σκούνησαν τὸ σήκωσαν, τὸ κατέβασαν, τὸ ἔοψαν ἀπὸ δῶ, ἔκοψαν ἀπὸ κεῖ, μὰ στὸ τέλος νίκησαν.

Νίκησε ἡ ὑπομονή, ἡ ἐπιμονή, ἡ θέλησις.

Καὶ τὸ φτερό ἄρχισε σιγά - σιγά νὰ χάνεται, νὰ χάνεται ὥσπου δὲ φαινόταν παρὰ ἓνα μικρὸ ἄσπρο πραγματάκι — ἡ κορυφή του — ποῦ κι' αὐτὴ χάθηκε ὥστε-ρα ἀπὸ λίγη ὥρα...

Καὶ τώρα, σὰς ὥρωτῶ παιδιὰ μου.

Ἔσεῖς, ἂν σὰς τύχαινε ἔτσι μιὰ δύσκολη δουλειὰ ποῦ θὰ χρειάζοταν κόπος πολλὸς καὶ χρόνος θὰ τὴν τελειώνατε;

Ἀσφαλῶς ὄχι· οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ σὰς.

Γιατί οἱ ἄνθρωποι τώρα δὲν ἔχουν τὴν ἀπαιτούμενη θέληση κι' ὑπομονή. Ἄμα δοῖμε πὼς μιὰ δουλειὰ μᾶς δυσκολεῖται κομμάτι, πὼς χρειάζεστε περισσότερη δύναμη ἀπὸ μέρος μας, τὴν παρατάμε καὶ φεύγουμε. Κι' αὐτὸ γιατί δὲν θέλουμε νὰ κοπιᾶσουμε παραπάνω. Μᾶς φοβίζει ἡ δουλειὰ, ἡ κούραση. Τὰ θέλουμε ὅλα εὐκόλα καὶ γρήγορα. Ἔτσι ὅμως δὲν θάχουμε ποτὲ τὴν ικανοποίησιν πὼς κάναμε μιὰ δουλειὰ μόνοι μας, τὴ φέραμε σὲ καλὸ τέλος καὶ νὰ περιμένουμε τὰ καλὰ ἀποτελέσματα.

Γιατί, παιδιὰ μου, πρέπει νὰ ξέρετε πὼς κανένας κόπος δὲν πάει ποτὲ χαμένος.

Κι' ἂν ἀκόμα δὲν ἔχουμε καμμιά ὑλικὴ ἀποζημίωση ἔχουμε ἠθικὴ, ἔχουμε τὴν εὐχαρίστηση, τὴν ικανοποίησιν πὼς ἐκεῖνο ποῦ ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἔγινε γιὰ καλὸ, ἂν ὄχι δικό μας, γιὰ καλὸ τῶν ἄλλων.

Γιαὐτὸ ὅμως χρειάζεται καὶ μεγάλη ὑπομονή. Δὲν πρέπει νὰ ἐκνευρίζομαστε μὲ τὴν παραμικρὴν στραβαμάρα ποῦ θὰ μᾶς παρουσιαστῇ. Πρέπει νὰ ὑπομένουμε, νὰ ἐπιμένουμε καὶ νὰ μᾶς κόβῃ κοιλιγᾶν τὸ μυαλό μας πὼς θὰ κατορθώσουμε νὰ πηδήσουμε τὰ ἐμπόδια.

Εἶδατε τί ἔκαναν τὰ μυρμηγκία; Ἔσ-

πασαν κάθε μικρὸ φτερό — κάθε ἐμπόδιο — ποῦ τύχαινε στὸ δρόμο τους.

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ μπορέσουν τὰ τελειώσουν τὴ δουλειὰ τους καὶ ἐκχώνοντας τοὺς κόπους νὰ εἶναι ικανοποιημένα ποῦ θάχουν κάποτε... ἄνεση στὴ φωνηὰ τους.

Πρέπει ἢ δὲν πρέπει νὰ τὰ μιμηθοῦμε καὶ μεῖς;

Μὲ ἀγάπη
ΘΕΙΑ ΜΑΡΙΑ

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Τὸ καλοκαίρι ἔφτασε! Τὸ λένε τὰ τζιτζίκια, τὸ τραγοδοῦν μυριόστομα τὰ μεστωμένα στάχυα τὸ χαιρετοῦνε στὰ βουνὰ τὰ ξαναμένα βράχια, τὸ δέχονται χαρούμενα τῆς ἀμμουδιάς τὰ φύκια.

Ὁ ἥλιος στὸ διάστημα φέλνει ψαλμοὺς στὴ φύση ποῦ, χαυνωμένη, ἀφήνεται στὴν πύρινη ἀγκαλιά του κι' εἶναι μιὰ νέκρα, μιὰ σιωπὴ, λές καὶ πνοὴ θανάτου π' ὄλα στὴ γῆ τὰ πέρασε καὶ τώρα τᾶχει ἀφήσει...

Στὸν κάμπο τὸ φλεγόμενο, στὸ λυρὸ πανηγύρι ποῦχουν ζωὴ καὶ θάνατο θριαμβικὰ στημένο μ' ἔχουν κι' ἐμὲ τιμητικὰ δικό τους καλεσμένο.

Μ' ὄλο ποῦ μιὰν ἐπιθυμῶ νοιώθει ἡ ψυχὴ: [νὰ γείρη καὶ μέσ' τῆ χαύνωσιν αὐτὴ ν' ἀναπαντῇ στὸν ὕπνο μὲ σέρνον διχῶς θέληση στὸ μυστικὸ τους [δεῖπνο...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΛΙΑΣΙΟΣ

NEA TALENTA

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ

ΓΙΑ ΧΑΡΗ ΣΟΥ

— Γιατί ὁ ἥλιος χάθηκε γιαγιάκι;
— Ὁμῶσε, ἀγγελουδι μου μὲ τὰ κακὰ παι-
[δάκια
— Καὶ τώρα πιά, γιαγιάκι μου τὴν γῆ δὲν
[θὰ σιμῶνῃ;
— ὦ! ἔχει ἀγγελικὴ ψυχὴ κι' ἀμέσως ξεθυ-
[μῶνει
— Ὅστε λοιπὸν τὸ πρῶινὸ σᾶν θὰ ξυπνήσω
[πάλι,
θὰ στέλνῃ τις ἀκτίνες του στ' ὠραῖο μας ἀκ-
[ρογιάλι
θὰ κἀνῃ χρυσογάλανι τῆς θάλασσης τὰ πλάτια
καὶ θὰ χρυσῶνῃ πιδὸν πολλὴ τῆς κούκλις μου
[τὰ μάτια;
— Ναί! ἀγαπημένο μου μικρὸ ὅλα θὰ γίνουν
[ἔτσι ὅπως ποθεῖ ἡ ψυχὴ σου
μὰ ἔλα τώρα νύκτωσε πέσε καὶ σὺ κοιμήσου
— Ὁχι, γιαγιά, πές μου νὰ ζῆς ἀκόμα δυὸ
[λογάρια
Τ' ἄστρα ποῦ ζοῦν στὸν οὐρανὸ, τὰ ὄμορφα
[ἀστερῆκια
εἶν' ἀγγελουδία χαρωπὰ κι' ὁ τρετοῦνε τὸ
[Χριστό;
— Ὁχι, ἀγαπημένο, αὐτὰ ποῦ τρεμοσβύνουνε
[στὸν οὐρανὸ τ' ἀστράκια
εἶναι ὄλογαλινα ἀγὰ ἀγγελουδιῶν ματάκια
ποῦ ζοῦν ψηλά στὸν οὐρανὸ καὶ παίζου-
[ν
μὲ τοῦ Τρινοῦ δημιουργοῦ τοῦ Πλάστη τὴν
[Μητέρα
Μὰ ἔλα τώρα νύκτωσε κάνε τὴν προσευχὴ Σου
γῦρε τὸ κεφάλια Σου καὶ ἀθῶα ἀποκοιμήσου
— Γιαγιάκι ἀπόψε κράτα με στὴν ἀγκαλιά
[Σου κοιμισμένο
— Μικρὸ μου ἀγαπημένο...

NINOYLA

— Για τὴν ἀρρωστημένη ψυχούλα Σου ἀπόψε θὰ προσευχηθῶ. Ἀργὰ τὸ δεῖλι μὲ τὸ ξεψύχισμα τῆς μέρας θὰ κινήσω γιὰ τὸ μικρὸ ρημοκλήσι καὶ κεῖ γονατιστὴ θὰ παρακαλέσω τὸ Θεὸ μου γιὰ Σένα. Θὰ σκούξῃ ἡ καρδιά σου, στὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας, ἡ παλιὰ ραϊσμένη καρδιά, ποῦ μὴνες στέκεται βουβή, βραχνὰ θὰ σκούξῃ τὴν ἀγρύπνια μου, καὶ τὸ παράπονο τῆς βαρῆς θὰ φθάσῃ σὲ Κεῖνον. Καὶ θ' ἀνάψουν τ' ἀστέρια τοῦ οὐρανοῦ μύρια καντηλάκια καὶ τὰ δάκρυα τῆς ψυχῆς μου θὰ στάξουν καρπιά, τῆς ψυχῆς ποῦ θὰ κάψῃ λαμπάδα ἀναμμένη μπρὸς στὸ Θεὸ τῆς. Καὶ θὰ προσευχηθῶ. Θὰ ζητήσω τὸ θάμμα του νὰ γένῃ γιὰ τὴν ἀρρωστημένη καρδιά Σου τὴν πεθαμένη ἀγάπη. Παρηγοριά θὰ ζητηανέψω γιὰ τὴν ἀγάπη Σου ποῦ τὴν μόνῃ αὐτὴ αὐτὴ ὅλη Σου ἡ ζωὴ καὶ ποῦ χαμένη κάποιον χαραυγὴ τὴν κλαῖς τώρα ἀπαρηγόρητη... Ν' ἀνασηθῇ θὲ νὰ γυρέψω κάποιον θαμπὴ ἐλπίδα γιὰ τὸ σβυσμένο Σου ἰδανικὸ, ὃδὸ ποῦ σβύνοντας ἐκείνη τὴν ἀγῆ σ' ἀφήκε πτώμα ζωντανὸ. Ποῦ ἔχυσε στὰ μάτια Σου μιὰ ψευτικὴ γυαλάδι, στὰ χεῖλη Σου φαρμακωμένο γέλοιο, ποῦ σ' ἀφήσε τρελλὴ εὐτυχισμένη (!)
ὦ θὰ προσευχηθῶ! Σπαράζει ἡ δόλια μου ψυχὴ σὲ ἀντίκρισμα Σου, σᾶν ἀνασπαστὴ στὴ στάχτη τῶν περασμένων τις σπίνδες τῆς χαρούμενης νεότητος Σου.

Σπαράζει σιάντικρυσμα τῆς μάνας, τῶν δικῶν σου ποῦ γιὰ μιὰ σαιγιὴ λησιμώρησε! Ὅλ' νυχτὶς γονατιστὴ θὰ παρακαλέσω τὸ Θεὸ μου γιὰ Σένα φτωχὸ πλάσμα, ποῦ ἡ συμπόνια, ἀλλοί, δὲν σοῦ χαρίζει τίποτα. Ναί θὰ ζητήσω παρηγοριά γιὰ τὴν ψυχὴ σου, μόνο παρηγοριά. Καὶ πρῶτὴ τὴ χαραυγὴ θὰ κινήσω πίσω πάλι μὲ ξελαφρωμένη καρδιά. ὦ, θὰ ἐλπίζω πολὺ πὼς θὰ γενῇ τὸ θάμμα.

ΠΑΡΗΓΟΡΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο ΦΑΡΟΣ ΤΩΝ ΑΙΜΟΧΑΡΩΝ

Αυτή τη νύχτα δε μπόρεσα να κοιμηθώ. Ο Μαΐστρος ήταν θυμωμένος κι' η μεγάλη του φωνή με κράτησε ξυπνητό ως το πρωί. Ζυγίζοντας βαρεία τα φτερά του τα σπασμένα που σφύριζαν στον άνεμο, δλος ό μύλος έτριζε. Κεραμίδια πετάγονταν απ' τη σκεπή στο δρόμο. Μακρוא, τα σφιγμένα πειδα, κινούνταν έθορυβοσαν μεσ' στη νυχτιά. Νόμιζε κανεις πως βρίσκεται μισοπέλαγα.

Τοιτο μου θύμησε ακριβως τις ωραίες μου ά ρύπνιες πριν από τρία χρόνια, όταν ήμουνα στο φάρο των Αιμοχαρων εκεί κάτω στην Κορική ακτή, στο ξεμπα του κόλπου του Αγιάτιου.

Ακόμα μιá ωραία γωνία είχα βρει εκεί για να όνειροπολώ και ναμια μόνος. Φανταστήτε ένα κοκκινωπό νησί, με θέα άγρια. Ο φάρος σ' ένα σημείο, στο άλλο ένας Γεννούσιος πύργος, που απ' την εποχή μου έμενα εκεί ένας άντης. Κάτω, στην άχθη του νερού, ένα έρειπωμένο λοιμοκαθαρτήριο, γιομάτο άγριοχόρταρα. Έπειτα χαράδρες, μεγάλα βράχια, μερικές άγριες κατόικες, μικρά άλογα, άνεμίζοντας τη χαίτη τους στον άνεμο, τελευταία, εκεί άπάνω, έντελως άπάνω, το οϊκημα του φάρου με την επίπεδη φόρμα του, μ' άσπρο χτίσιμο, με πόρτα πράσινη, άφιδωτή, ό πυργίσκος ό μετάλλινος, και από πάνω το μεγάλο πολυεδρικό φανάρι που λάμπει στον ήλιο και φωτίζει ακόμα και τη μέρα. Νά ή λίμνη των Αιμοχαρων όπως την ξαναείδα αυτό το βράδυ άκούγοντας να βογγούν τα πειδα μου.

Σ' αυτή τη μαγεμένη λίμνη, πριν ν' άποχτήσω τον μύλο, έπήγαινα και πλενόμουν καμια φορά, όταν είχα ανάγκη καθαρού άέρα και μοναξιάς. Τι έκανα; Όταν ό Μαΐστρος ή ή Τραμουντάνα δεν φυσούσαν πολύ δυνατά, έπήγαινα άνάμεσα σε δυό βράχους του νερού, άνάμεσα σε γλάρους, σε κοτούφια, σε χελιδόνια, κι' έμενα εκεί σχεδόν όλη τη μέρα. Σ' αυτό το είδος της άνάπαυσης και της γλυκειάς κούρασης που δίνει ή σκέψη της θάλασσας, δέν σκέφτεται κανεις, ούτε όνειροπολεί. Όλο τό είναι σου, φεύγει, πετάει, σκορπιέται. Είναι ό γλάρος που βουτάει, ή σκόνη του άφρου που κυματίζει στον ήλιο άνάμεσα σε δυό κύματα, ό άσπρος καπνός π' άφήνει το βαπόρι που ξεκινάει. Αυτός ό μικρός φαράς κοραλλιδών με κόκκινο πανί, από το μαργαριτάρι του νερού, αυτή ή νυφάδα της όμιχλης, τό πάν εκτός απ' τον εαυτό σου. Ω! πόσες τέτοιες ωραίες ώρες πέρασα στο νησί μου μισούπνα!... Τις μέ-

ρες του μεγάλου άέρα, έπειδή δεν είναι στέρεα ή άχθη του νερού, κλεινόμενυ στην αυλή του λοιμοκαθαρτηρίου μιá μικρή αυλή, μελαγχολική, άρωματισμένη όλη από λιβανωτό και από άψέντι άγριο, κι' εκεί μαζεμένος σε μιá μεριά του παλαιού τοίχου, άφινόμουν να συνεπέρνωμαι άργά, απ' το άρωμα της έγκατάλειψης και της λύπης που κυμάτιζε μαζί με τον ήλιο μεσ' στα καλύβια τα πέτρινα, άνοιγμένα γύρω γύρω σαν παλιοί τάφοι.

Από καιρό σε καιρό, ένα χτύπημα πόρτας, ένα πήδημα έλαφρό πάνω στη χλόη. Ήτανε μιá κατοίκα που έρχόταν να βοσκήση προφυλαγμένη απ' τον άνεμο. Βλέποντάς με, στεκόταν έκπληκτη κι' έμεινε καρφωμένη κοντά μου, με τα κέρατα ψηλά, κυτάζοντάς με με μάτι παιδικό.

Κατά τις 5, ή σάλπιγγα των φυλάκων με φώναζε να φάω, έπαιρνα τότες ένα μικρό μονοπάτι που σκαρφάλωνε στον γκρεμό, πάνω απ' τη θάλασσα, και γύριζα άργά προς το φάρο, γυρίζοντας σε κάθε βήμα στο άπειρο αυτό του όρίζοντα, του νερού και του φωτός που έμοιαζε να φαρδύνεται καθως άνέβαινα....

(Μετάφραση) ΤΑΚΗΣ ΧΩΡΙΑΝΟΣ

ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ ΟΙ ΔΟΞΑΡΙΕΣ

Μέσα στη νύχτα οί δοξαριές
 άχ! πως ήχουν θλιμμένα!
 άγαρίζουν μέσα οί καρδιές
 στις πονεμένες δοξαριές
 που παίζουν όλοένα,

Και τό τραγουδι τους σκοπός,
 (ιδιότροπος, μαγευτικός)
 μεσ' την ψυχή σκορπάει
 τη θλίψη πάχει τό πουλί
 σά μοναχό του κελαϊδεί
 και ταίρι καρτεράει.

Μέσα στη νύχτα οί δοξαριές,
 άχ πως ήχουν θλιμμένα,
 μοιάζουν με γέριμες ψυχές
 με τις όλόλευκες μορφές
 που γέρνουν όλοένα.

ΧΡΥΣΑΛΛΙΣ

ΤΟ ΖΩΝΤΑΝΕΜΕΝΟ ΚΑΔΡΟ

...Ν' άπλώνεται ή νύχτα σιγά - σιγά, σκιές μυστηριώδικες και τρομακτικές να γεμίζουν τό δωμάτιο, να νοιώθεις μιá ήσυχία άπόλυτη γύρω σου και νάσαι μόνη... Έτσι κι' έγώ τότε. Τις-τάς του ρολογιού ό κτύπος γέμιζε τό δωμάτιο κι' ώρες - ώρες τό σιγανό του κτύπημα έπαιρνε - έτσι μου φαινόταν - δύναμη, γινόμενο όλοένα και πειό δυνατό, τόσο που τρώερα, ιναζόμουν απ' τη θέση μου και... όταν ξαναγύριζα στην πραγματικότητα. Ένας άόριστος φόβος μου γέμιζε τη ψυχή. Δεν ήξερα τι φοβόμουν, δεν έβλεπα γύρω μου τίποτα τρομακτικό κι' όμως... έννοιωθα τη καρδιά μου σφιγμένη, τέντώνα τ' αυτιά μου στο παραμικρό κρότο, όλο και περιέμενα κάτι φοβερό να φτάση....

Όταν άνάψανε τα ήλεκτρικά στούς δρόμους αναθήρρυσα κομάτι με τό λίγο φως που έμπαινε απ' τις άνοιχτές γρίλλιες, κάθισα πειό ήρεμη, ήσύχασε ή καρδιά μου απ' τα τρελλοσκιρτήματά της...

Μόνο που δεν κουνήθηκα απ' τη θέση μου. Έλεγα πως άς σηκωθώ κάτι θα γίνει. Γιαυτό και δεν άναβα τό φως. Πρόσμενα τούς άλλους να γυρίσαν απ' έξω για να φωτισή τό δωμάτιο.

Δέν θυμούμαι τι σκεπτόμουν την ώρα εκείνη. Ήλλον τίποτε. Με την τρομάρα μου την άλλόκοτη καμια σκέψη δεν χωρούσε στο μυαλό. Και κυλούσε ή ώρα όλοένα...

Δέν ξερω πως μιá στιγμή πέσανε τα μάτια μου πάνω σ' ένα κάδρο, στον τοίχο κρεμασμένο... Ένα δωμάτιο ήταν ζωγραφισμένο με μικρούλκα χωριάτικα σπιτάκια, δένδρα, βρύσες....

Μόλις γλυκοχάραξε... κι' ό ουρανός είχε τη μαγευτική εκείνη άρμονία χρωμάτων της αύγης που δεν ξεχωρίζει τό γαλανό απ' τό ρόδινο και τό χρυσό. Έάφνου ζωνάνεισε τό κάδρο τό στερεωμένο κ' λά στον τοίχο. Άνοιξαν οί θυρίδες οί ξύλινες των σπιτιών και λιγερές χωριατοπούλες με δροσερά νεανικά πρόσωπα ξεπρόβαλλαν με τις στάμνες πηγαινόντας στη βρύση... Κουβέντιαζαν άνταμώνοντας ή μιá την άλλη. Τιτίβιζαν εϋθυμα σαν τα σπουργίτια κι' άκουγα τότε-τότε τα γέλοια τους. Κι' είχε ένα τόσο δροσερό γέλακι ή ξανθούλα με τό ουρανό μαντήλι. Σάν να χτυπούσαν μέταλλα μου φαινόταν...

Ένα άλαφρό άγεράκι σηκώθηκε ξάφνου. Κατέβαινε απ' τό βουνό που ξεχώριζε στο βάθος κι' έφερνε τις ευωδιές του δάσους και τα ψιθυρίσματα των φύλλων... Έφερνε άκόμα και τα μακρινά κουνούνια των κοπαδιών που έβροσκιν ψηλά στα λειβάδια... Τό νερό της βρύσης έρρεε άκατάπαυστα στις

μαρμαρένιες γούρνες και σχηματίζοντας ποταμάκια, κελάρριζε χαρούμενα πηγαινόντας να ποτίση περβόλια... Παιδάκια ήλιοκαμένα και ξυπόλιτα τσαλαβουτούσαν τα ποδαράκια τους μέσα ξεφωνίζοντας απ' την άπειρη ευχαρίστηση που δοκίμαζαν...

Ένοιωθα τον εαυτό μου ν' άλαφραίνει, ν' άλαφραίνει. να ξεφεύγει απ' τη σάρκινη ύλη που τό περιβάλλει και μιá πρωτόγνωρη χαρά πλημμυρούσε τη ψυχή μου. Ναι καλέ! Τ' άγεράκι τό δροσερό μου χάιδευε τα μαλλιά, ευωδιές μύρωναν την άτμόσφαιρα γύρω μου, βρισκόμουν σι' όμορφο χωριό... Μπρός μου βλέπω και τούς γέρους του χωριού να συζητούν μη έχοντας άλλη δουλειά να κάνουν, κάτω απ' τό γέρο πλάτανο που ίσως να προστάτεψε με τα κλιδιά του και τα πρώτα-πρώτα παιγνίδια τους. Κουβεντιάζουν ήσυχια τα καλά μου γεροντάκια που τούς χάρισα όλη μου τη συμπάθεια. Τι άγαθότερο απ' τούς γέρους και μάλιστα τούς χωρικούς;

Έτσι πως πήγαινα να τούς μιλήσω... άκουσα θόρυβο στη σκάλα και τινάχτηκε άπότομα. Σννήληθα. Κλείσανε και πάλι οί πόρτες των σπιτιών, έπαψε τ' άγεράκι να σαλεύει τα φύλλα, χάθησαν οί λιγερές χωριατοπούλες...

Σηκώθηκα μηχανικά κι' άνοιξα τη πόρτα. Γέμισε φως σε λίγο τό δωμάτιο, γέμισε κουβέντες... Ημουν ήσυχια πειό. Μόνο έβλεπα τότε-τότε τό κάδρο τό κρεμασμένο στον τοίχο έτσι άκίνητο κι' άψυχο κι' άπορούσα πως μπόρεσε ή φαντασία μου να τό δη ζωντανεμένο.

ΝΑΤΑΣΣΑ

ΝΥΧΤΑ

Μιá σιγαλιά άπλώθηκε στα βράχια
 και τα φτερά σταμάτησαν των μύλων
 Βραχνό τραγουδι στήσαν τα βατραχία
 κι' άκομπανιάρουν τό σκοπό των γρούλων.

Κάθε πουλάκι άφίνει τό τραγουδι
 και νυσταγμένο γέρνει στη φωλιά του
 Τα πέταλά του κλείνει τό λουλούδι...
 Ό Μορφέας τό κρατεί στην άγκαλιά του.

ΡΑΣΟΦΟΡΟΣ Νο 2

Ἀγαπητοί μας,

Εἶναι ἀφάνταστο τὸ τι ἔγινε μὲ τὰ συγχαρητήρια γράμματά σας μόλις κυκλοφόρησε τὸ καινούριο μας φύλλο. Ὅλοι οἱ φίλοι μας μὲ λόγια ποὺ δείχνουν ἀγάπη μᾶς εὐχέθηκαν καὶ σ' ἀνώτερα. Τοὺς εὐχαριστοῦμε θερμὰ.

Ζητοῦμε συγγνώμη ἀπ' τὴ διαλεκτὴ μας συνεργάτρια Μύρρα Ἀλόη γιὰ τὴν κακὴ τοποθέτηση τοῦ κομματιοῦ της στὸ προηγούμενο φύλλο, πράγμα ποὺ ὀφείλεται σὲ σφάλμα τοῦ τυπογράφου.

Ζητοῦμε συγγνώμη ἀπ' ὄλους σας γιὰ τὴν ἀργοπορία τῆς κυκλοφορίας τοῦ φύλλου μας, ποὺ ὀφείλεται σὲ λόγους καθαρά τεχνικούς. Ἀπ' τὸ προσεχὲς θὰ εἴμαστε τακτικοί.

Κίτρινη Ἀράχνη, πήραμε τὴ συνδρομὴ σου καὶ σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Πιστεύουμε πὼς θὰ φροντίσης γιὰ τὴ διάδοση τῆς Μ. Ν. στὴ πόλη σου. Γιὰ νὰ πάρῃς μέρος στὴν κίνησι μᾶς πρέπει νὰ ἐγκρίνῃς τὸ ψευδώνυμό σου, ὅποιο θέλεις, γιὰ τὸ ἀντίτιμο τῶν Μ. Ἀγγελιῶν βλέπεις στὴν οἰκία στήλη.

Παλιέ μας φίλε Παρήγορε ἄγγελε γιὰ τὰ καρδιόβγαλα λόγια σου δέξου τίς πιὸ θερμὲς μας εὐχαριστεῖες. Δὲν ἀμφεβάλουμε ποτέ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον σου καὶ τὴν ὑπαστήριξή σου.

Ἀρμονία καὶ Τίποτα καὶ σὰς σὰς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ γεμάτα ἀγάπη γιὰ τὸ ἔργο μας γράμματά σας. Ἡ πρόοδος μας θὰ ἐξακολουθήσῃ ἀκόμα πιὸ καταπληκτικῇ.

Μὲ χαρὰ διαβάσαμε, ὕστερα ἀπὸ ἀπουσία τόσο καιροῦ, τὸ γράμμα σου Σταυραετὲ τῶν Δευκῶν Ὁρέων καὶ σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τίς καρδιόβγαλτες εὐχές. Γιὰ τὸ ζήτημα τῆς συνδρομῆς εἴμαστε σύμφωνοι.

Πήραμε τὸ γράμμα σου καθὼς καὶ τὴ συνδρομὴ σου Ἀττικὸν Ἄλας καὶ σ' εὐχαριστοῦμε θερμὰ. Ἐλπίζουμε νὰ φροντίσης γιὰ τὴ διάδοσή μας στὴν πόλη σου.

Ἐ. Ραφτοπούλου θερμὰ εὐχαριστοῦμε γιὰ γιὰ τὸ ὄραιο γράμμα σου μὲ τὸ ὅποιο συνόδευσε τὴ συνδρομὴ σου. Ἡ ἐπιτυχία μας εἶναι ἐξησφαλισμένη.

Τὴ συνδρομὴ σου Γ. Μπούρα τὴ λάβαμε καὶ εὐχαριστοῦμε.

Τὸ γραμματάκι σου Μπετόβεν μᾶς κατασυνεικίνησε. Δέξου τίς πιὸ θερμὲς μας εὐχαριστεῖες.

Ἔχουμε νὰ ἀπαντήσουμε καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα γράμματα. Δυστυχῶς ὁμως ὁ χώρος δὲν μᾶς ἐπαρκεῖ.

Στὴ 1 Σεπτεμβρίου θάνα στὴν Ἀθήνα ὁ Τάκης Πολυχρονάκης (Δοῦξ τοῦ Ράιχστατ), πρόεδρος τοῦ συλλόγου μας. Πιστεύουμε νὰ τοῦ παράσχετε κάθε εὐκολία.

Μ' ἀγάπη

Η ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΨΕΥΔΩΝΥΜΑ Δικαίωμα ἐγκρίσεως κάθε ψευδώνυμου δρ. 3. Ὅσα συνοδεύονται ἀπο α. ἀνήκουν σὲ ἀγόρια, ὅσα δὲ ἀπὸ κ. ἀνήκουν σὲ κορίτσια.

ΕΝΕΚΡΙΘΗΣΑΝ ΤΑ ΚΑΤΩΘΙ ΨΕΥΔΩΝΥΜΑ

Δοῦξ τοῦ Ράιχστατ ἄ, Πρίγκηψ τῆς Ἀρκαδίας ἄ, Μαριονέττα κ, Ριρῆς κ, Ἐλοση κ, Ρωμαῖος ἄ, Νιόνιος ἄ, Περιπλανώμενοι ἄἄ, Ρέλια κ, Ἐλλη κ, Friedrich ἄ, Friederike κ, Ξεπεσμένος Λόρδος ἄ, Κάκια κ, Franz ἄ, Ἔτβιν ἄ, Ἀγνή κ, Ἀρμονία κ, Ζαχαροῦλες κκ, Αὐγερινὸς καὶ Πούλια κκ, Α. Πένταρη - Νατάσα κκ, Μπούμ ἄ, Ἄννου κ.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ: Γιὰ 1—10 λέξεις δραχμὰς 3 τὸ ἐλάχιστο τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων μὲ ἀπλᾶ στοιχεῖα δραχμὰς 0,30 ἢ λέξεις μὲ παχέα στοιχεῖα δραχμὰς 0,50 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 0,70. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Ἡ προπληρωμὴ ἀπαραίτητη.

Γ-6 Διαπλα: ὀπουλ α ες ἔγγ. ἀφῆτε στὸ μόνο διαπλασιακὸ σύλλογο Μακεδονίας «Σαλτικωτικὴ Παρέα».

Γ-57 Ἀρκάδιε, ἀφοῦ δὲν ἐπρόκειτο νὰ φύγῃς γιὰτὶ ἔβαλες τὴν Γ-43 ἀγγελία σου; Μήπως μὲ τὴν ἰδέα ὅτι θὰ συγκινοῦσες μερικὲς ψυχές; Περιπλανώμενοι

Γ-58 Ξεπεσμένε Λόρδε, τί ὕφος ἦταν αὐτὸ προχθὲς μέσα στὸ αὐτοκίνητο; Ἐγὼ σὲ πέρασα τοῦλάχιστον γιὰ... πρεσβευτή!

Μά βελ

Γ-59 Κρῖνο τῆς Λαγκαδιᾶς ἂν καὶ ἀργὰ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ὑποστήριξή σου ἐναντίον τῆς Δίδος Περιττῆς ἢ ὅποια γιὰ λόγους εὐπρεπείας καὶ μόνο δὲν ἔπρεπε νὰ προχωρήσῃ τόσο. Χαρά μου ἂν δεχόσουν ν' ἀνταλλάξουμε Μ.Μ. ἢ καμμιά καρτούλα.

Γρίφος

Γ-60 Ἀνεμοστρόβιλε στὸ γράμμα μου ἀκόμα περιμένω ἀπάντησή σου.

Δοῦξ τοῦ Ράιχστατ

Γ-61 Friedrich - Friederike ἐγὼ ἠτοκτόνησα; Σὰς ἐμειδιάσαν. Νιόνιος

Γ-62 Τίποτα «στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα ὅσο θέλεις βρόντα» σὲ μένα ταιριάζει ἢ σὲ Σένα; Ἀγνή

Γ-63 ὁ Δαμπηδὸν ὀργισθεῖς διὰ τὴν Γ-22 ἀγγελία τοῦ περιοδικοῦ μας ἀπειλεῖ Θεοῦ καὶ δαίμονας. Λέγει ὅτι θὰ μᾶς ξυλοφορτώσει. Φαίνεται ὅτι ὅποιος ἐγγράφει στὸν ἀντισύλλογο γίνεται καί... παλληκαρὰς, ἀλλοιωτικά δὲν ἐξηγοῦνται οἱ ἀπειλές τους. Πρίγκηψ

Γ-64 Ἀθῶο Διαβολάκι μὴ... πολυσκοτίζεσαι καὶ χολοσκάνεις! Ἡ ἐνάρετος σύζυγός μου (!) Ἄννου θὰ ξαναγυρίσῃ. Ἐγκαταλείπει ἔτσι τὸν Ριρῆ; Γκουστάβ Φραϊλιχ τί γίνεσαι; Σάυλωκ σὲ τί ἀλλαγμένους καὶ γιατί; Ριρῆς

Γ-65 Ταρζάν τῶν Πιθήκων πρόσεχε τὰ «ὑποκείμενα» ποὺ συνοδεύεις γιὰτὶ κακοχαρακτηρίζεσαι Franz

Γ-66 Προκηρύσσουμε διδραχμο δίμηνο διαγωνισμό ἡθοποιῶν περιμένοντας τὴν ὑποστήριξή ὄλων σας. Δ/σις Δίδα Μηναόγλου, Βύρωνος 266 δ Καβάλλα.

Σφιγξ - Γρίφος

Γ-67 Ριρῆ πιστεύω νὰ σὲ ἔμαθαν στὸ σχολεῖο τόση ἀρίθμησι καὶ πολλαπλασιασμό ὥστε νὰ λογαριάζεις καλὰ τίς ἀγγελίες.

Δοῦξ τοῦ Ράιχστατ

Γ-68 Τὰ τρία «ἐξυπνότερα» παιδιὰ τῆς «Χαρούμενης Συντροφιάς»: ὁ Δαμπηδὸν ἂν καὶ ἀρχάριος ἀκόμα, ἐν τούτοις ἀνέλαβε νὰ κἀνῃ τὸν συνήγορο κάποιου κ' ἔπαθε ὅτι συνήθως παθαίνουν οἱ ἀρχάριοι.

Γιὰ σένα Γουμ ἀγκαθο ἤμουν ὑπερβέβαιος ὅτι δὲν θὰ τολμοῦσε νὰ ἀπαντήσῃς ὁ ἴδιος γιὰτὶ ἀπλοῦστατα δὲν στὸ ἐπιτρέπει ἡ διανοητικὴ σου κατάσταση.

Σὺ δὲ Ἀεθιδέα ἢ Καϊάφα ἐξ ἰδίων κρίνεις; Θὰ σοῦ δόθηκε φαίνεται πολλὰκις ἢ εὐκαιρία νὰ τὸν καταβροχθήσῃς, ἀφοῦ ἄλλωστε δὲν λὲς νὰ ξεκολλήσῃς ἀπὸ κωνά του. Περγηψ

Γ-69 Χ. Δὲν χαθήκαμε ἀπὸ τὴν κίνησι. Ἡ ἰδέα σου. Περιμένουμε ὑποστήριξή σου.

Σφιγξ - Γρίφος

Γ-70 Ἀθῶο Διαβολάκι μήπως ἀνοιξες γραφεῖο συνοικειῶν; Ἄν ναι καλὲς δουλειὲς καὶ ἔχε μᾶς ὑπ' ὄψει σου.

Περιπλανώμενοι

Γ-71 Μὰ τί πάθατε ὄλοι σας καὶ φωνάζετε τὸν Τρισηκτάρατο; Θέλετε νὰ παγώσουμε πάλι; Πρὸς Θεοῦ γιὰτὶ φτάνει ὁ χειμῶνας. Σάυλωκ

Γ-72 Ἡ «ΣΑΛ. ΠΑΡΕΑ» στέλνει τίς πιὸ θερμὲς τῆς εὐχῆς στὰ ἀγαπητὰ τῆς μέλη Κάκια, Ἄννου, Ξεπ. Λαῖδη καὶ Ρουμπετσαῖλντ γιὰ τὴν γιορτὴ τους.

Γ-73 Στις ἀγαπητὲς μου Κάκια, Ξεπ. Λαῖδη, Ἄννου γιὰ τὴν γιορτὴ τους στέλνω τίς πιὸ θερμὲς μου εὐχῆς. Δοῦξ τοῦ Ράιχστατ

Γ-74 Στὸν φίλο μου Ρουμπετσαῖλντ εὐχομαι χρόνια πολλὰ γιὰ τὴν γιορτὴ του. Δοῦξ

Γ-75 Ἄννου Ξεπ. Λαῖδη δεχθῆτε γιὰ τὴν γιορτὴ σας ἀπειρες εὐχές. Κάκια.

Γ-76 Ρουμπετσαῖλντ χρόνια πολλὰ γιὰ τὴν γιορτὴ σου. Κάκια.

Γ-77 Ἄννου, Ξεπ. Λαῖδη, Κάκια, Ρουμπετσαῖλντ χρόνια πολλὰ. Μάρβελ - Πρίγκηψ

Γ-78 Ἄννου μου γιὰ τὴν γιορτὴ σου δέξου ἀμετρὲς εὐχές. Ριρῆς.

Γ-79 Κάκια - Λαῖδη στὴν γιορτὴ σας δεχθῆτε εὐχές πολλὲς ἀπ' τὸν Ριρῆ.

Γ-80 Ἀγαπημένους μου Ἄννου, Ξεπ. Λαῖδη χρόνια σας πολλὰ. Ἀγραμπέλη

Γ-81 Ἄννου, Κάκια, Ξεπ. Λαῖδη, Ρουμπετσαῖλντ χρόνια πολλὰ.

Γ-82 Ποντίκι, Κάκια, Ξεπ. Λαῖδη δεχθῆτε τίς πιὸ θερμὲς μου εὐχές γιὰ τὴν γιορτὴ σας. Ἐλοση

Γ-83 Βάνδα, Πειραιωτάκι αἰώνια εὐτυχία σὰς εὐχωνται στὸ γιόρτασμά σας ἢ Ἀγνή - Δεπτοῦλα

Δ-84 Ξεπ. Λαίδη, "Αννυ, Κάκια χρόνια πολλά για τη γιορτή σας.
Μυρέλλα

Γ-94 Ριρή που βρίσκεσαι ; το γράμμα σου τό έλαβα.
"Ελλη

Γ-85 Ξεπεσμένη Λαίδη, Κάκια, Ρουμπε-
τοσίλντ χρόνια πολλά.
"Αννυ

Γ-95 "Όλγα "Ιωαννίδου γιατί δέν άπαντάς ;
Νά περιμένω ;
"Ελλη

Γ-86 Βάνδα, Ξεπ. Λαίδη, "Αννυ, Κάκια
χρόνια πολλά για τη γιορτή σας.
Ξεπεσμένος Λόγδος-Ρέλια-"Ελλη

Γ-96 Ρωμαίε τά προσόντα σου
"Ιουλιέντα

Γ-87 Στόν Ρουμπετοσίλντ εύχομαι χρόνια
πολλά για τη γιορτή του.
Μυρέλλα

Γ-97 Δουξ τό ταξείδι σου θά μου δώση με-
γάλη χαρά.
"Αγράμπελη

Γ-88 "Ο Ταρζάν τών Πιθήκων άνθρωπος
μη έχων συναίσθησιν της πολυτιμότητος
του χρόνου κάθετα και μετρά λέξι προς
λέξι τις άγγελίες του περιοδικού μας για
νά δη τί λεφτά μαζέψαμε, και τους στίχους
των σελίδων για νά ανακαλύψη κανένα
άραίωμα. Τέτοια περιέργεια ή μάλλον τέ-
λοιοι χασομέρη δέν έχουν ξανασυναντήσει
τά μάτια μου, ούτε και τά δικά σας πι-
στεύω.
Πρίγκηψ

Γ-98 "Εφυγε ό Πάτ κι' έμεινε ό Πατασόν,
τούτέστιν ό Ζαχαρίας έγκατέλειψε τόν
Νιόνιο δηλαδή ό δικτάτωρ τόν υποδικτά-
τορα.
Αύγερινός και Πούλια

Γ-99 Κάκια γιατί τό θεωρείς άπαραίτητον
τό νά....
"Ελλη

Γ-89 "Η «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ» σάς
συνιστά τους στυλογράφους ΡΕΛΙΚΑΝ του
καταστήματος ΜΠΑΡΖΙΛΑ·Γ', όδός Συγγρού
1 Θεσσαλονίκη.

Γ-100 "Η Ρέλια και ή "Ελλη κάποτε πήραν
τήν άπόφασιν νά κάνουν για πρώτη φορά
στή ζωή τους μπάνια θαλάσσια. Συμβου-
λεύτηκαν λοιπόν τόν παιδίατρό τους, πή-
ραν άδεια άπ' τήν άστυνομία, άσφαλίστη-
καν για τη ζωή τους και πήραν τήν άπό-
φασιν νά βουτήξουν στό νερό.... ύστερα από
ένα μήνα. "Εν τώ μεταξύ κάνουν ήλιοθερα-
πεία.
Σάυλων

Γ-90 ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
Πεξού. Θέμα έλεύθερο. Προθεσμία 15
Σεπτεμβρίου. Συμμετοχή τρίδραχμος. Βρα-
βεία διαλεχτά. Δίσις Παναγόπουλον Πα-
πατσώρη 3 "Αθήναι.

ΠΕΙΡΑΙΩΤΑΚΙ (Τάκης Χωριανός)

Γ-91 "Ακόμα νά περιμένω άπάντησιν στήν
Γ-27 άγγελία μου ; Μήπως φοβάται για
μύνησι ; Δέν κάνω ότι και αύτοί.

Δουξ του Ράιχστατ

Γ-92 Ζαχαρία κύρ Δικτάτορα. "Αλλους....
έσωσες έαυτόν ού δύνασαι σώσαι.. άπ' τά
γυμνά μπρατσάκια ; "Η μήπως τόχεις μο-
νοπώλιο ώς δικτάτωρ ;
Ζαχαροϋλες

Γ-93 Σφιγξ, Ρέλια, Θλιμμένη Γοητεία, Ξε-
πεσμένοι, Γρίφε, Μυρέλλα, Ριρή, στείλατε
στό διαγωνισμό του Πειραιωτάκι.

"Αγράμπελη

Γ-103 Ξεπεσμένη Λαίδη στή γιορτή σου
χρόνια πολλά
"Ηλιοστάλαχτη

ΣΤΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

ΕΓΝΑΤΙΑΣ 34 (ΣΤΑΣ. ΚΟΛΟΜΒΟΥ)

του κ. ΧΡΗΣΤΟΥ Δ. ΡΗΤΟΥ

εύρίσκετε τὰ καλύτερα γλυκίσματα κατασκευα-

σμένα με τὰ άγνότερα ύλικά.

Στό ζαχαροπλαστεϊον λειτουργεί ιδιαίτερο

τμήμα φυτοφαγίας και χορτοφαγίας.

Διονίσιος Μαυρίδης.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ - ΖΙΝΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ - ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗ

"Η ΦΛΟΓΑ,"

ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΕΙΑΣ

Διευθυντής: ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΛΙΑΣΙΟΣ

Διεύθυνση: Γ' Σεπτεμβρίου 15 — "Αθήνα.

Συνεργάτ ι του: Οί καλλίτεροι τών νέων λογοτεχνών του τόπου μας

Κυκλοφορεί με τό Πρακτορείο "Εφημερίδων. Κάθε τεύχος δρχ. 5.

"Η «Μακεδονική Νεολαία» τό συνιστά στους φίλους της θερμά
και τους παρακαλεί νά ενδιαφερθοϋνε για τήν ύποστήριξή του
και διάδοσή του.

ΥΦΑΣΜΑΤΑ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ - ΑΝΔΡΙΚΑ

Δ. ΜΑΚΡΙΔΗ

ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 32

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΗΛΕΦ. 38-02

Pelikan

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΜΠΑΡΖΙΛΑΪ

ΣΥΓΓΡΟΥ 1 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ο ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΔΙΑ ΣΤΥΛΟΓΡΑΦΟΥΣ & ΜΟΛΥΒΔΟΚΟΝΔΥΛΑ

ΑΥΤΟΜΑΤΑ

ΤΩΝ ΚΑΛΥΤΕΡΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

ΚΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΥ

ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΗ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΜΠΕΧΑΡ & ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΣΤΟΑ ΑΛΜΠΕΡΓΑ 11) - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ἐπεκράτησε

εἰς ὅλην

τὴν Ἑλλάδα

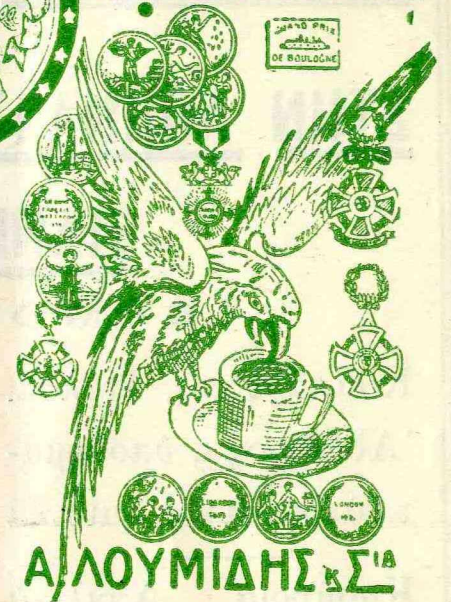

ΔΙΕΘΝΗ ΚΡΥΣΑ ΒΡΑΒΕΙΑ
ΦΕΛΙΧΙΜΕ - ΡΙΚΑΙΑΣ - ΑΣΠΑΙΡΟΥ - ΒΟΛΟΡΙΑΣ - ΒΥΣΣΑΛΩΝ

ΚΑΦΕΣ
ΔΟΥΜΙΔΗ

ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 7

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Α, ΔΟΥΜΙΔΗΣ & ΣΙΑ

ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ
ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ
ΚΑΠΕΛΛΑ
Κ. Α. Π.

ΑΡΙΑΝΟΥΤΣΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΓΩΝΙΑ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ - ΤΣΙΜΙΣΚΗ

Πάντοτε φθηνότερα

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΚΑΙ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΑΓΟΡΑ

ΕΡΜΟΥ 18

Καμπαρτίνες, Παλτά, Πλεκτά, Μάλλινα,
Ἀδιάβροχα, ὑποδήμα- Μπλουζες, Ζακέτες,
τα ἀνδρικὰ καὶ παιδικὰ Πουλόβερ, Φανέλλες,
Κασμήρια Ἀγγλικὰ Ὑποκάμισα, Γραβάτες

καὶ τὰ ἀφθαστα τῶν

Ἑλληνικῶν

“ΒΡΙΤΑΝΙΑ,,

Καὶ

Μαλλιά Νήματα

“ΦΛΟΣ,,

Πλούτος εἰς ὅλα τὰ εἶδη

Τιμαὶ ὠρισμέναι καὶ ἀσυναγώνιστοι